

วารสาร

ส่งเสริม การเกษตร

การปรับตัวของเกษตรกร ต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

- ▶ **เกษตร Digital** ภาครัฐจัดข้อมูลเปิดภาครัฐ (Open Data) ของกรมส่งเสริมการเกษตร
- ▶ **เกษตรรู้สู้ภัยพิบัติ** ถึงเวลาอารักขาพืชเผ่าระวังโรคและแมลงศัตรูพืชสำคัญ ช่วงระยะการเติบโตตลอดเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2567
- ▶ **เกษตรพันธุ์ดี** มะขามเปรี้ยวฝักใหญ่ พืชเศรษฐกิจสร้างรายได้ โตไว ทนแล้ง

08
16
30

แหล่งผลิตและจำหน่ายพืชพันธุ์ดี ต้องที่ศูนย์ขยายพันธุ์พืช กรมส่งเสริมการเกษตร

เพราะพืชพันธุ์ดีที่มีคุณภาพและตรงตามสายพันธุ์เป็นต้นทางของความสำเร็จ เป็นจุดเริ่มต้นการลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร

ศูนย์ขยายพันธุ์พืช กรมส่งเสริมการเกษตร ผลิตและขยายพันธุ์พืช 4 สายการผลิต ได้แก่ เนื้อเยื่อ ต้นพันธุ์ ท่อนพันธุ์ และเมล็ดพันธุ์ เกษตรกรหรือผู้ที่สนใจท่านใดประสงค์สั่งซื้อและเข้าไปรับพืชพันธุ์ดีด้วยตนเอง หรือสนใจเข้าไปเรียนรู้ ศึกษาคุณ ณ จุดบริการพืชพันธุ์ DOAE สามารถติดต่อได้ที่ ศูนย์ขยายพันธุ์พืชใกล้บ้านท่าน **ถึง 10 ศูนย์** ซึ่งตั้งกระจายอยู่ทั่วประเทศ

ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 1 จังหวัดชลบุรี	โทรศัพท์ 0 3304 8201
ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 2 จังหวัดตรัง	โทรศัพท์ 0 7558 2312 0 7558 2313
ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา	โทรศัพท์ 0 4437 9617
ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 4 จังหวัดนครศรีธรรมราช	โทรศัพท์ 0 7584 5196
ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 5 จังหวัดบุรีรัมย์	โทรศัพท์ 0 4466 6422
ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 6 จังหวัดพิษณุโลก	โทรศัพท์ 0 5590 6220
ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 7 จังหวัดมหาสารคาม	โทรศัพท์ 0 4398 8142
ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 8 จังหวัดลำพูน	โทรศัพท์ 0 5309 6215
ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 9 จังหวัดสุพรรณบุรี	โทรศัพท์ 0 3544 0360
ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 10 จังหวัดอุดรธานี	โทรศัพท์ 0 4221 9323

หมายเหตุ :

ทั้งนี้ รายได้จากจำหน่ายพันธุ์พืช พืชผล ผลิตภัณฑ์ และผลพลอยได้ รวมถึง การใช้จ่ายเงินรายได้ จากการจำหน่ายพันธุ์พืชดังกล่าว เป็นไปตามหลักเกณฑ์และ แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมด้านการเกษตรตามระบบกรมส่งเสริมการเกษตร ว่าด้วยการ ใช้จ่ายเงินรายได้จากการดำเนินงานส่งเสริมด้านการเกษตร พ.ศ. 2562

ดูเมนูพืชพันธุ์ดีและสั่งจองได้ง่าย

ผ่านเว็บไซต์ DOAE Marketplace
ได้ที่ www.doae.go.th/doae_marketplace

หรือ

"พืชพันธุ์ดี ต้องที่ศูนย์ขยายพันธุ์พืช กรมส่งเสริมการเกษตร"

ติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหว และองค์ความรู้ด้านการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร ผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้ที่

กรมส่งเสริมการเกษตร

เกษตรมาแล้ว
เกษตรมาแล้ว

ศูนย์ข่าวกรมส่งเสริมการเกษตร
<http://doanews.doae.go.th>

สถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร
คลื่น AM 1386 KHz.
www.am1386.com

ห้องสมุดกรมส่งเสริมการเกษตร
<https://library.doae.go.th>

วารสารส่งเสริมการเกษตร ปีที่ 57 • ฉบับที่ 315 • มีนาคม - เมษายน 2567 • ISSN : 1685-8050

วัตถุประสงค์:

เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตรและเป็นสื่อกลางในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งอุดมการณ์ในการทำงานเพื่อเกษตรกรของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรทุกระดับ

ที่ปรึกษา :

นายพีรพันธ์ คอทอง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
นายรพีทัศน์ อุ่นจิตตพันธ์ รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ด้านส่งเสริมการผลิต
นายครองศักดิ์ สงรักษา รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ด้านถ่ายทอดเทคโนโลยี
นางอมรทิพย์ ภิรมย์บูรณ์ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

อำนวยการ :

นางสาวพนิดา ธรรมสุรักษ์
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร

บรรณาธิการ :

นางสาวอำไพพงษ์ เกษะเทียน

ผู้ช่วยบรรณาธิการ :

นายวรรณวิทย์ เฉลยผล
นางสาวสมิทธิณี ขาวศรี

กองบรรณาธิการ :

นายสุรนนท์ หล้าริ้ว
นายพศุภคัมภ์ พงศ์ ชัยวงศ์
นายณัฐพิสิษฐ์ จารุพงศ์
นางสาวสรุภา เทียงสุข
นางสาวชนกชนม์ ชิมงาม

จัดทำโดย :

กลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร
สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี
กรมส่งเสริมการเกษตร
โทรศัพท์ : 0 2579 9546
E-mail : agrimedia1.3@gmail.com

พิมพ์ที่ :

ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

อ่านวารสารส่งเสริมการเกษตร ฉบับ e-Book ได้ที่นี่

สารบัญ

CONTENTS

ปีที่ 57 | ฉบับที่ 315 | มีนาคม-เมษายน 2567

- 02 Smart DOAE**
ทำความเข้าใจกับ Individual Development Plan : IDP
 - 04 เกษตรต่างแดน**
การส่งเสริมและผลักดันสินค้าเกษตรไทย
ในตลาดส่งออกญี่ปุ่น
 - 06 เกษตรมูลค่าสูง**
แปลงใหญ่มะพร้าวน้ำหอม ตำบลจอมปลวก
อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
 - 08 เกษตร Digital**
มารู้จักข้อมูลเปิดภาครัฐ (Open Data)
ของกรมส่งเสริมการเกษตร
 - 11 เรื่องจากปก**
การปรับตัวของเกษตรกรต่อการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศ
 - 16 เกษตรรัฐสู่ภัยพิบัติ**
ถึงเวลาอารักขาพืช เผ่าระวังโรคและแมลงศัตรูพืชสำคัญ
ช่วงระยะการเติบโตตลอดเดือนพฤษภาคม -
มิถุนายน 2567
 - 18 เกษตรรอบทิศ**
จังหวัดพังงา ขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพปาล์มน้ำมัน
อย่างยั่งยืนสู่มาตรฐาน RSPO
 - 20 ชายคา DOAE**
 - 22 เกษตร Next Gen**
นวัตกรรมและเทคโนโลยีกับการต่อยอดธุรกิจ
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรผู้ประกอบการ เพื่อการพัฒนา
คุณภาพชีวิตครัวเรือนของเกษตรกรอย่างยั่งยืน
 - 25 เกษตรตำบล คนปลูกคน**
ทวีศิลป์ ศรีสุรักษ์ สำนักงานเกษตรอำเภอพยุหะ
จังหวัดศรีสะเกษ เกษตรตำบลต้นแบบ
จากโครงการผลิตสื่อและขยายผลเกษตรตำบลต้นแบบ
“ขับเคลื่อนงานเกษตร สร้างระบบเศรษฐกิจในชุมชน”
 - 28 สารเกษตร**
“ข้าวไรด์ดอกข้าฟงงา” ข้าวไรด์พันธุ์พื้นเมืองจังหวัดพังงา
สู่ตลาดสำคัญในเมนูอาหารภัตตาคาร
 - 30 เกษตรพันธุ์ดี**
มะขามเปรี้ยวฝักใหญ่
พืชเศรษฐกิจสร้างรายได้ โตไว ทนแล้ง
- ในปกหลัง Update สื่อเกษตร**
รับมือภัยแล้งอย่างมั่นใจกับชุดสื่อ
“การปลูกพืชตามสถานการณ์ในช่วงฤดูแล้ง”

บอกกล่าวเล่าสืบ

ข้อมูลของกรมอุตุนิยมวิทยาระบุว่าประเทศไทยได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) และปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) กำลังปานกลางส่งผลให้ประเทศไทยมีปริมาณน้ำต้นทุนทั้งประเทศน้อยลง และปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิเดือนมีนาคม - เมษายน 2567 มีแนวโน้มปริมาณฝนน้อยกว่าค่าปกติ และอุณหภูมิสูงกว่าค่าปกติ 1-2 องศาเซลเซียส จนกว่าจะเข้าสู่ฤดูฝน กรมส่งเสริมการเกษตรจึงขอให้เกษตรกรในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำ 9 จังหวัด เผ่าระวังน้ำเค็มรุกพื้นที่การเกษตร ได้แก่ จังหวัดนครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม สมุทรปราการ นนทบุรี ปทุมธานี ราชบุรี ฉะเชิงเทรา และกรุงเทพมหานคร เกษตรกรสามารถติดตามสถานการณ์น้ำเค็มรุกพื้นที่การเกษตรแบบรายวันได้ด้วยตนเอง โดยใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศจากเว็บไซต์กรมส่งเสริมการเกษตร <https://www.doe.go.th/> ข้อมูลสถานการณ์น้ำเค็ม/ เพื่อเตรียมการป้องกัน บรรเทาผลกระทบ และช่วยลดความเสียหายจากน้ำเค็มรุกพื้นที่การเกษตรของท่านได้

นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการเกษตร ยังได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องติดตามสถานการณ์น้ำฝนและแหล่งน้ำต้นทุน การเพาะปลูกข้าวนาปรังรอบที่ 2 การเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง เพื่อประเมินและวิเคราะห์ผลกระทบ โอกาสเกิดความเสียหายจากภัยแล้งอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งควบคุมกำกับการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2566/67 ของเกษตรกรให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ซึ่งปัจจุบันปริมาณน้ำต้นทุนใช้การได้ในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา 4 เขื่อนหลัก (เขื่อนภูมิพล เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน และเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์) มีปริมาณน้อยกว่าช่วงเดียวกันของปี 2566 จำนวน 2,546 ล้าน ลบ.ม. (ข้อมูล สถานการณ์น้ำ กรมชลประทาน ณ วันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2567) ดังนั้นเกษตรกรในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา หากมีการเพาะปลูกข้าวนาปรังรอบ 2 ผลผลิตอาจเสียหายไม่คุ้มทุน อาจส่งผลกระทบต่อปริมาณน้ำสำหรับอุปโภค-บริโภค รวมถึงการรักษาระบบนิเวศ สำหรับพื้นที่ที่สามารถเพาะปลูกพืชอื่นได้ ขอความร่วมมือให้ปลูกพืชใช้น้ำน้อยทดแทน อาทิ มะเขือเทศ (กำไรเฉลี่ย 36,800 บาทต่อไร่) พักทอง (กำไรเฉลี่ย 34,890 บาทต่อไร่) แตงโม (กำไรเฉลี่ย 16,885 บาทต่อไร่) ข้าวโพดหวาน (กำไรเฉลี่ย 7,720 บาทต่อไร่) และถั่วลิสง (กำไรเฉลี่ย 2,644 บาทต่อไร่) หรือพืชใช้น้ำน้อยอื่น ๆ ตามความเหมาะสม ซึ่งนอกจากจะใช้น้ำน้อยกว่าแล้ว เกษตรกรยังสามารถสร้างกำไรเฉลี่ยได้มากกว่าการทำนาปรัง (กำไรเฉลี่ย 1,572 บาทต่อไร่) ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงที่ผลผลิตจะเสียหายจากปริมาณน้ำไม่เพียงพอ

สำหรับสถานการณ์การเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง (ข้อมูล ณ วันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2567) ในพื้นที่เขตลุ่มน้ำเจ้าพระยา มีพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรังรอบที่ 2 แล้ว จำนวน 7.21 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 172 ของแผน (ในเขตชลประทาน 5.68 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 187 ของแผน เกือบเกี่ยวแล้ว 1.22 ล้านไร่ และนอกเขตชลประทาน 1.53 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 131 ของแผน เกือบเกี่ยวแล้ว 0.31 ล้านไร่) และพื้นที่ปลูกพืชไร่ พืชผัก จำนวน 0.35 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 50 ของแผน (ในเขตชลประทาน 0.09 ล้านไร่ และนอกเขตชลประทาน 0.26 ล้านไร่)

ทั้งนี้ เกษตรกรสามารถขอคำปรึกษาและคำแนะนำในการปลูกพืชใช้น้ำน้อยทดแทนการทำนาปรังรอบที่ 2 เพื่อวางแผนการผลิตให้เหมาะสมกับพื้นที่ สอดคล้องกับความต้องการตลาด การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า และการป้องกันน้ำเค็มรุกพื้นที่เกษตรได้ที่สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอใกล้บ้านท่าน

กองบรรณาธิการ
เมษายน 2567

เรียบเรียง : กลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี
ข้อมูล : กลุ่มฝึกอบรม สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

ทำความเข้าใจกับ Individual Development Plan : IDP

ความจำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรรายบุคคล

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ได้กำหนดแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ ให้มีการประเมินความสำเร็จของงาน อันเป็นผลมาจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตลอดรอบการประเมิน ด้วยวิธีการที่องค์กรกำหนด โดยเปรียบเทียบผลงานกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บังคับบัญชาและผู้ปฏิบัติงานได้กำหนดไว้ร่วมกัน การประเมินผลการปฏิบัติราชการมาจากองค์ประกอบหลัก 2 ส่วน ได้แก่ การประเมินผลสัมฤทธิ์ของงาน และการประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติราชการหรือสมรรถนะ

ความหมายของแผนพัฒนาบุคลากรรายบุคคล

แผนพัฒนาบุคลากรรายบุคคล (Individual Development Plan : IDP) หมายถึง กรอบหรือแนวทางในการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน เป็นการเปรียบเทียบระหว่างพฤติกรรมที่คาดหวังของระดับตำแหน่งงานกับพฤติกรรมที่แสดงออกในปัจจุบันของบุคคลนั้น เพื่อวิเคราะห์ช่องว่างในการพัฒนาบุคลากรเป็นรายบุคคล โดยพัฒนาความรู้ ทักษะและความสามารถที่พึงประสงค์ ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง โดยเน้นการสร้างจุดแข็งและกำจัดจุดอ่อนของบุคคล เพื่อบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามพันธกิจและวิสัยทัศน์ขององค์กร เป็นระบบการสื่อสารแบบสองทางระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา ที่จะต้องดำเนินการร่วมกันด้วยสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

ประโยชน์ของแผนพัฒนาบุคลากรรายบุคคล

ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรรายบุคคล แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

ระดับรายบุคคล	ระดับหน่วยงาน (สำนัก/กอง/สำนักงาน)	ระดับองค์กร
<ul style="list-style-type: none"> ▶ ปรับปรุงและพัฒนาความสามารถของบุคลากรที่อยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น ▶ เตรียมความพร้อมบุคลากรในการทำงานตำแหน่งที่สูงขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ บุคลากรมีทักษะหลายด้านสามารถทำงานทดแทนกันได้ ▶ ในกรณีที่ผู้รับผิดชอบงานเดิมไม่อยู่ ▶ เมื่อบุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้ดีขึ้นก็ส่งผลให้ผลงานของหน่วยงานดีขึ้นตามไปด้วย ▶ หัวหน้างานที่มีผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานดี ก็สามารถบริหารจัดการงานได้ดี ถือเป็นการรักษาสมดุลในการทำงานกับชีวิตส่วนตัวส่งผลให้คุณภาพชีวิตดีขึ้นด้วย 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ สัมฤทธิ์ผลของหน่วยงานเป็นไปตามเป้าหมาย ส่งผลต่อความสำเร็จโดยรวมขององค์กร ▶ บุคลากรที่มีความสามารถช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของส่วนราชการ ▶ การพัฒนาอย่างต่อเนื่องของบุคลากรทำให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันกับส่วนราชการอื่นที่มีภารกิจงานใกล้เคียงกัน

บุคคลที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรรายบุคคล

กลุ่มบุคคล	บทบาท/หน้าที่ความรับผิดชอบ
1. ผู้บริหารระดับสูง	<ul style="list-style-type: none"> สนับสนุนและผลักดันให้ผู้บริหารและข้าราชการปฏิบัติตาม IDP ที่กำหนดขึ้น อนุมัติให้การจัดทำ IDP เป็นกระบวนการหนึ่งที่ผู้บังคับบัญชาจะต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง จัดสรรงบประมาณในการพัฒนาบุคลากรในแต่ละปีอย่างต่อเนื่อง
2. ผู้บังคับบัญชาที่มีผู้ใต้บังคับบัญชา	<ul style="list-style-type: none"> ทำความเข้าใจกับกระบวนการและวัตถุประสงค์ของการจัดทำ IDP ปฏิบัติตามกระบวนการและขั้นตอนของ IDP ที่กำหนดขึ้น ประเมินขีดความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อค้นหาจุดแข็งและจุดที่ต้องพัฒนาของผู้ใต้บังคับบัญชา ทำความเข้าใจถึงแหล่งและช่องทางการเรียนรู้เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นรายบุคคล กำหนดแนวทางหรือช่องทางการพัฒนาตนเองที่เหมาะสมกับผู้ใต้บังคับบัญชา ให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาถึงจุดเด่นและจุดที่ต้องพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้น หาโอกาสความก้าวหน้าในสายอาชีพให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาในงานปัจจุบัน หรืองานอื่น ๆ ที่มีอยู่ในส่วนราชการ
3. ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างประจำ	<ul style="list-style-type: none"> มีส่วนร่วมในการประเมินความสามารถของตนเองตามความเป็นจริง ทำความเข้าใจแผนพัฒนาบุคลากรรายบุคคล (IDP) ที่ผู้บังคับบัญชากำหนดขึ้นด้วยความตั้งใจและตั้งใจ ร่วมกับหัวหน้างานกำหนดแผน เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ในการพัฒนาตนเอง หาวิธีการในการทำให้เป้าหมายในสายอาชีพของตนเองและผลงานที่รับผิดชอบประสบความสำเร็จ ประเมินความก้าวหน้าในการพัฒนาตนเองและเต็มใจที่จะรับรู้ผลการพัฒนาความสามารถของตนเองจากผู้อื่น
4. กลุ่มงานด้านพัฒนาบุคลากร	<ul style="list-style-type: none"> จัดเตรียมแบบฟอร์มการทำ IDP ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันภายในส่วนราชการ ออกแบบและปรับปรุงระบบการพัฒนาบุคลากรรวมถึงบูรณาการ IDP กับเครื่องมือการบริหารบุคคลในเรื่องอื่น ๆ ให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำ IDP แก่ผู้บริหารทุกหน่วยงาน และบุคลากรทั่วทั้งส่วนราชการ ให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางการจัดทำแผน IDP กับผู้บริหารและบุคลากร ตอบข้อซักถามเกี่ยวกับวิธีการจัดทำแผน IDP ติดตามผลการปฏิบัติตามแผน IDP จากผู้บริหารและบุคลากร

สรุปได้ว่าการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรรายบุคคล (IDP) นั้นเปรียบเสมือนทิศทางวางแผนการพัฒนาบุคลากร ในการพัฒนาความรู้ ทักษะ และสมรรถนะ ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน โดยมีลักษณะสำคัญ คือ เป็นระบบการสื่อสารแบบสองทาง (Two-way Communication) ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งจะต้องดำเนินการร่วมกันอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง การจะทำแผนพัฒนาบุคลากรรายบุคคลให้เกิดประโยชน์และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องได้รับการสนับสนุนและผลักดันจากผู้บริหาร และบุคลากรมีการปฏิบัติตาม IDP ที่กำหนดขึ้นอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ❀

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม
 กลุ่มฝึกอบรม สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี
 โทรศัพท์ 0 2579 3916, 0 2940 6043

เกษตรต่างแดน

เรียบเรียง : กลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร
สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

ข้อมูล - ภาพ : สกนธ์ วนาเศรษฐี สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ
ประจำกรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

การส่งเสริมและผลักดัน สินค้าเกษตรไทยในตลาดส่งออกญี่ปุ่น

“สินค้าเกษตร” เป็นสินค้าที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของไทย ทั้งในด้านการบริโภคภายในประเทศและการส่งออก เป็นอาชีพหลักและสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร รวมทั้งยังเป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิตสินค้าเพื่ออุปโภคบริโภคและใช้ในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปต่าง ๆ ซึ่งในแต่ละปีการส่งออกสินค้าเกษตร สร้างรายได้กลับเข้าสู่ประเทศเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะความร่วมมือด้านการค้าสินค้าเกษตรกับ “ประเทศญี่ปุ่น”

นายสกนธ์ วนาเศรษฐี
ที่ปรึกษา (ฝ่ายเกษตร) สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ
ประจำกรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

ความเคลื่อนไหวด้านการเกษตรต่างประเทศ จากสำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงโตเกียว

นายสกนธ์ วนาเศรษฐี ที่ปรึกษา (ฝ่ายเกษตร) สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ได้กล่าวในรายการ OVERSEA มีเรื่องเล่า ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร AM 1386 KHz. ถึงรายละเอียดทั่วไปและความเคลื่อนไหวด้านการเกษตรในญี่ปุ่นว่า

“ปัจจุบันสังคมและวิถีชีวิตของชาวโตเกียวเปลี่ยนไปมาก ลักษณะครอบครัวกลายเป็นครอบครัวขนาดเล็ก ส่งผลต่อแนวโน้มการบริโภค เช่น การประกอบอาหารมักจะใช้วัตถุดิบที่ผ่านการเตรียมมาแล้ว อย่างข้าวและวัตถุดิบแช่แข็ง เพื่อความสะดวกและประหยัดเวลา ซึ่งส่งผลให้ตลาดอาหารแช่แข็งเติบโตมากกว่าในอดีต เช่นเดียวกับกับการบริโภคข้าวไทยที่มีการนำเข้าข้าวจากประเทศไทย แล้วผ่านกระบวนการเพื่อให้เป็นข้าวอุ่นร้อนพร้อมทาน ซึ่งในปัจจุบันมีจำหน่ายทั่วไปและเป็นที่ยอมรับมากขึ้นครับ”

สำหรับประเทศญี่ปุ่น ถือเป็นประเทศ “เจ้าแห่งเทคโนโลยี” ที่มีการพัฒนาภาคการเกษตรสูงเป็นอันดับต้น ๆ ของเอเชีย มีเทคโนโลยีการเกษตรที่ทันสมัย รวมทั้งองค์ความรู้ทางการเกษตรที่น่าสนใจ ซึ่งสามารถนำมาเป็นต้นแบบในการพัฒนาการเกษตรของประเทศไทยได้

“ในเรื่องการทำการเกษตรของญี่ปุ่น ที่มีสภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการปลูกพืชเมื่อเทียบกับประเทศไทยครับ ปริมาณผลผลิตผันผวนไปตามฤดูกาลขาดความต่อเนื่องทำให้เกิดการปรับตัวในเรื่องการทำการเกษตรไปตามสภาพอากาศ ถ้าสภาพอากาศด้านนอกเอื้ออำนวย เขาก็จะปลูกในดินธรรมดา แต่หากช่วงไหนอากาศหนาวก็จะไปปลูกในโรงเรือน ทำให้เกิดผลผลิตทางการเกษตรต่อเนื่องตลอดทั้งปีได้ครับ”

การปลูกพืชในโรงเรือน กลายเป็นวิธีการทำการเกษตรระบบปิดที่เกษตรกรญี่ปุ่นเลือกใช้ในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นวิธีที่สามารถช่วยลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติ มีผลผลิตได้ตลอดทั้งปี ควบคุมผลผลิตให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพสูงได้ จนเป็นที่ต้องการของตลาดและสามารถจำหน่ายได้ในราคาสูง

“ด้วยวิธีการทำการเกษตรหรือกระบวนการการผลิตสินค้าเกษตรของที่นี่ ทำให้ชาวญี่ปุ่นเองมีความเชื่อมั่นและมั่นใจในคุณภาพสินค้าเกษตรในประเทศมากกว่าสินค้านำเข้า นอกจากนี้ยังมีความเชื่อมั่นในเรื่องคุณภาพการพัฒนาพันธุ์ รสชาติ ความปลอดภัยของสินค้าเกษตรชนิดนั้น ๆ ในส่วนนี้ต้องยอมรับว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่ให้ความสำคัญกับเรื่องเทคโนโลยีการปรับปรุงพันธุ์ เมื่อพันธุ์เขาดีอยู่แล้วและได้รับการปรับปรุง ผนวกกับองค์ประกอบอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นสภาพดินที่เป็นดินภูเขาไฟซึ่งเหมาะกับการเพาะปลูก องค์ความรู้ด้านการเกษตรที่สั่งสมอย่างยาวนาน การดูแลอย่างทั่วถึงและใส่ใจ ทั้งหมดทำให้เกิดเป็นสิ่งที่เรียกว่าความเชื่อมั่น ความไว้วางใจในสินค้าเกษตรที่ผลิตในประเทศของเขาครับ”

แนวโน้มสินค้าเกษตรไทยในตลาดญี่ปุ่นกับการพัฒนาสินค้าเกษตรไทยเพื่อส่งออก

ถึงแม้ว่าชาวญี่ปุ่นจะมีความเชื่อมั่นในสินค้าเกษตรที่ผลิตในประเทศมากกว่าสินค้านำเข้า แต่ทว่าชาวญี่ปุ่นกลับมีทัศนคติที่ดีกับสินค้าเกษตรที่มาจากประเทศไทย ทำให้ความร่วมมือด้านการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นยังคงมีมาอย่างต่อเนื่อง โดยนายสกันธได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า

“ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่ต้องพึ่งพาอาหารนำเข้า ร้อยละ 60 โดยเฉพาะการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารไทยที่มีปริมาณค่อนข้างมาก คิดเป็นปีละ 180,000 ล้านเยน โดยนำเข้าจากสหรัฐอเมริกาเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือ สาธารณรัฐประชาชนจีน ออสเตรเลีย แคนาดา และตามด้วยประเทศไทยเป็นอันดับที่ 5 ชาวญี่ปุ่นมีความเชื่อมั่นว่า สินค้าเกษตรจากประเทศไทยค่อนข้างปลอดภัยเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ การตรวจเอกสารเคมีตกค้างในผลผลิตมีน้อย ทำให้กลายเป็นข้อได้เปรียบเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ขณะเดียวกันหากมองในมุมประเทศไทย เราส่งออกสินค้าเกษตรมากที่สุดไปยังจีน รองลงมาคือญี่ปุ่น ซึ่งเป็นตลาดที่สำคัญอันดับ 2 ที่นี้จึงยังคงเป็นตลาดส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญของประเทศไทย อย่างในชีวิตประจำวันบางทีคนญี่ปุ่นบริโภคสินค้าเกษตรจากประเทศไทย โดยไม่รู้ตัวด้วยนะครับ อย่างเช่น พวกกระเจี๊ยบเขียวแช่แข็ง ถั่วแขกแช่แข็ง ก็นำเข้าจากเราค่อนข้างเยอะ เป็นสินค้านำเข้าที่คาดไม่ถึงเหมือนกันครับ”

การปรับตัวและพัฒนาการทำการเกษตรไทย เพื่อสร้างความมั่นคงด้านเกษตรกรรมให้เกิดขึ้น จึงเป็นหนทางในการรักษาตลาดส่งออกโดยเฉพาะกับประเทศญี่ปุ่น หากเราไม่มีการปรับตัวอาจทำให้เกิดปัญหาด้านความเชื่อมั่นในสินค้าเกษตรและภาคการเกษตรไทยได้

“ตลาดญี่ปุ่น ถือว่าเป็นตลาดที่ดี และเป็นโอกาสอันดีของเกษตรกรไทยในการพัฒนามาตรฐานและคุณภาพสินค้าเกษตรของตนเองเพื่อการส่งออกครับ ในช่วงเริ่มต้นอาจจะยากหน่อย เพราะมาตรฐานญี่ปุ่นค่อนข้างสูง สิ่งสำคัญที่ต้องระวัง คือ เรื่องคุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าเกษตร ดังนั้น การเพิ่มเติมความรู้การปรับตัวและพัฒนาทักษะเพื่อให้พร้อมผลิตสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐาน จึงเป็นเรื่องสำคัญ อาจจะใช้วิธีการจากประเทศญี่ปุ่นเป็นต้นแบบแล้วนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับการเกษตรที่ทำอยู่ เพียงเท่านี้ผมคิดว่าเราน่าจะมีสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐานและคุณภาพที่ดีพร้อมส่งออกได้แล้วครับ”

จะเห็นได้ว่าปัจจุบันมีเกษตรกรไทยจำนวนมากที่มีศักยภาพที่จะพัฒนาสินค้าเกษตรไทยออกสู่ตลาดต่างประเทศ นอกจากเรื่องวิธีการผลิตและมาตรฐานคุณภาพสินค้าเกษตรที่ต้องใส่ใจแล้ว สิ่งสำคัญเพิ่มเติมคือ ผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกควรมีความรู้ความเข้าใจในกฎระเบียบและมาตรการทางการค้าต่าง ๆ ของประเทศคู่ค้า เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดในการส่งออกสินค้าไปยังตลาดผู้นำเข้าได้อย่างถูกต้องในที่สุด ❖

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ

หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปัจจุบันมี 11 แห่ง ใน 8 ประเทศ โดยแบ่งเป็น 3 หน่วยงาน เรียกว่า “PCR” ประกอบด้วย

P – Promotion

ส่งเสริมสินค้าประชาสัมพันธ์ การเข้าร่วมงานแสดงสินค้า การแนะนำสินค้าไทยให้กับผู้ประกอบการ หรือผู้บริโภคปลายทาง

C – Corporation

ส่งเสริมความร่วมมือด้านการเกษตรกับประเทศต่าง ๆ

R – Regulation

เป็นหัวใจของสำนักงานทูตเกษตร หมายถึงการเจรจาตามเงื่อนไขการนำเข้าสินค้าเกษตร เช่น การขอเปิดตลาด เรื่องการขอการผ่อนปรนต่าง ๆ

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ
 ประจำกรุงโตเกียว
www.opsmoac.go.th/tokyo-home
 OAATOKYO
oaa.rtetokyo@gmail.com

เกษตรมูลค่าสูง

เรียบเรียง : กลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี
ข้อมูล - ภาพ : สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร

แปลงใหญ่มะพร้าวน้ำหอม ตำบลจอมปลวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นจังหวัดที่มีสภาพเหมาะสมในการปลูกมะพร้าวเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากพื้นที่ติดกับชายทะเล และมีการปลูกมะพร้าวกันมานานนับ 100 ปี มีระบบน้ำ 3 สภาพ คือ น้ำเค็ม น้ำกร่อย และน้ำจืด ลักษณะดินเป็นดินตะกอนปากแม่น้ำจึงเหมาะแก่การทำการเกษตรโดยเฉพาะมะพร้าว ซึ่งเป็นพืชที่เหมาะสมกับสภาพดินเลนตะกอนปากแม่น้ำ เริ่มแรกเป็นการปลูกมะพร้าวพันธุ์ผลใหญ่หรือมะพร้าวทำน้ำตาลมะพร้าว ต่อมาเกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนมาเป็นมะพร้าวอ่อนน้ำหอม

สถานการณ์การผลิตมะพร้าวน้ำหอม จังหวัดสมุทรสงคราม

ปัจจุบันจังหวัดสมุทรสงครามมีพื้นที่ปลูกมะพร้าวทั้งหมด 68,255 ไร่ มีพื้นที่ปลูกมะพร้าวน้ำหอม 11,610 ไร่ หรือร้อยละ 17 ของพื้นที่ปลูกมะพร้าวทั้งหมด มีจำนวนเกษตรกร 11,055 ครัวเรือน ปริมาณ ผลผลิตเฉลี่ย 5,965 ผลต่อไร่ ราคาขายเฉลี่ย 8-11 บาทต่อผล ในส่วนของอำเภอบางคนทีมีพื้นที่ปลูกมะพร้าวทั้งหมด 6,316 ไร่ หรือร้อยละ 54.40 ปลูกมากในพื้นที่ 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลดอนมะโนรา ตำบลจอมปลวก และตำบลบางกระบือ ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 4,500 ผลต่อไร่ ราคาขายเฉลี่ย 4-6 บาทต่อผล (ข้อมูล ณ ปี 2566)

สำหรับตำบลจอมปลวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม มีสภาพเหมาะสมในการปลูกมะพร้าวเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดสมุทรสงคราม และเหมาะสมกับสภาพดินเลนตะกอนปากแม่น้ำ เริ่มแรกเป็นการปลูกมะพร้าวพันธุ์ผลใหญ่หรือมะพร้าวทำน้ำตาลมะพร้าว ต่อมาเกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนเป็นมะพร้าวน้ำหอม โดยปัจจุบันมีพื้นที่ปลูกมะพร้าวน้ำหอม 287 ไร่ จำนวนเกษตรกร 44 ครัวเรือน ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 4,479 ผลต่อไร่ ราคาขายเฉลี่ย 4-6 บาทต่อผล (ข้อมูล ณ ปี 2566)

เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรขนาดเล็ก และเป็นการผลิตที่มีลักษณะต่างคนต่างทำ ส่งผลให้ต้องเผชิญกับปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ต่อรายได้และความเป็นอยู่ เช่น ปัญหาด้านต้นทุนการผลิต ปัญหาการขาดอำนาจการต่อรองของเกษตรกร รวมถึงปัญหาด้านการถ่ายทอด องค์ความรู้และเทคโนโลยี เกษตรกรในตำบลจึงเกิดการประชุมหารือโดยใช้ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอบางคนที เป็นศูนย์กลางในการแก้ปัญหา พร้อมกับสำนักงานเกษตรอำเภอบางคนทีได้แจ้งนโยบายเกี่ยวกับการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ จึงเกิดการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวน้ำหอมตำบลจอมปลวก ในปี พ.ศ. 2563 และผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหากเกษตรระดับจังหวัด (Chief of Operation : CoO) เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 มีสมาชิก 34 ราย พื้นที่เข้าร่วมโครงการ 205 ไร่ และดำเนินการบริหารจัดการผลิตในพื้นที่ร่วมกันมาจนถึงปัจจุบัน

การจัดทำแผนธุรกิจ Business Model Canvas โดย ศ.ดร.วิศิษฐ์ ลิ้มมัญญะชัย ตามมติคณะกรรมการฯ

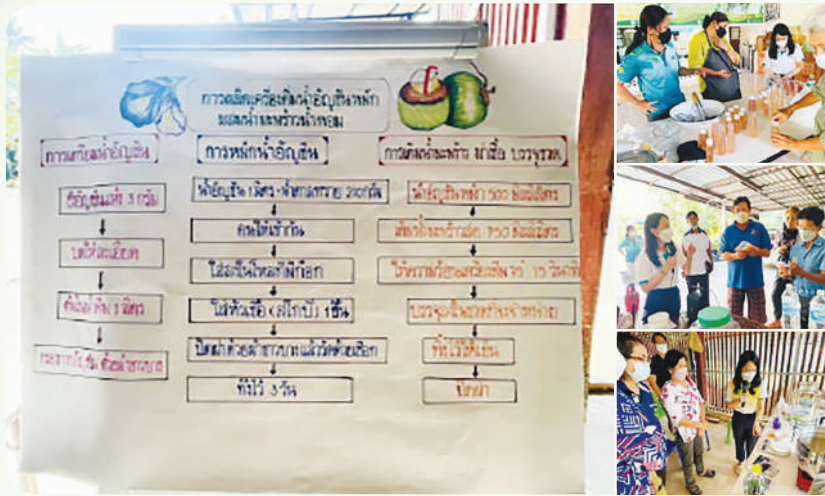

การพัฒนาสินค้าของแปลงใหญ่ มะพร้าวน้ำหอม

การลดต้นทุนการผลิต ได้บูรณาการกลุ่มแปลงใหญ่ร่วมกับศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) และศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) ทำให้สมาชิกใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน โดยสามารถผสมปุ๋ยใช้เองที่ตรงต่อความต้องการพืช ทำให้ลดต้นทุนการซื้อปุ๋ยที่ไม่จำเป็น รวมทั้งมีการผลิตน้ำหมักชีวภาพและมีการลอกเลนเพื่อเพิ่มธาตุอาหารให้แก่ดินและเป็นการปรับปรุงบำรุงดิน ทั้งนี้ มีการจัดเก็บข้อมูลด้านต้นทุน เปรียบเทียบก่อน-หลังเข้าร่วมโครงการ ซึ่งผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น พบว่าในปี พ.ศ. 2563 มีต้นทุนการผลิต เป็นเงิน 7,900 บาทต่อไร่ต่อปี และปี พ.ศ. 2565 มีต้นทุนการผลิต เป็นเงิน 7,110 บาทต่อไร่ต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละ 10 ของต้นทุนการผลิตที่ลดลงหลังเข้าร่วมโครงการ

การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สมาชิกได้นำเทคโนโลยีการผลิตมาใช้ในการเพิ่มปริมาณ เช่น เทคนิคการรดน้ำอย่างสม่ำเสมอ เทคนิคการลอกเลน การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ อีกทั้งมีผสมผสานการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ทำให้พืชได้รับธาตุอาหารที่เพียงพอกับความ ต้องการ โดยได้มีการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) ทำหน้าที่ให้ความรู้เรื่องการใช้สารชีวภัณฑ์ในการควบคุมป้องกันและกำจัดศัตรูมะพร้าว เช่น การผลิตแตนเบียนบราคอนเพื่อใช้กำจัดหนอนหัวดำ ลดอัตราการทำลายของแมลงศัตรูมะพร้าว ส่งผลให้จำนวนผลผลิตคงเหลือเพิ่มมากขึ้น ซึ่งผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น พบว่าในปี พ.ศ. 2563 มีปริมาณผลผลิต จำนวน 6,800 ผลต่อไร่ต่อปี และปี พ.ศ. 2565 มีปริมาณผลผลิต จำนวน 7,140 ผลต่อไร่ต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละ 5 ของผลผลิตที่เพิ่มขึ้นหลังเข้าร่วมโครงการ

การพัฒนาคุณภาพผลผลิต ส่งเสริมการผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP และรับองค์ความรู้ด้านมาตรฐานอื่น ๆ เช่น มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ โดยประสานความร่วมมือกับองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) และบริษัท Harmless นำสมาชิกแปลงใหญ่เข้าร่วมโครงการอบรมฟื้นฟูมะพร้าวด้วยเกษตรอินทรีย์อย่างยั่งยืน (ReCAP) เพื่อสร้างการรับรู้เรื่องการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยโดยคำนึงถึงผู้ผลิต ผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้สมาชิกทั้ง 34 ราย มีสมาชิกเข้าร่วมอบรมโครงการ ReCAP จำนวน 15 ราย และมีความประสงค์สมัครเข้ารับการประเมินแปลงเพื่อปรับเปลี่ยนเป็นระบบเกษตรอินทรีย์ จำนวน 2 ราย

การผลิตเครื่องดื่มน้ำกระเจี๊ยบผสมน้ำมะพร้าวน้ำหอม (ดอมบูชะ) และการทำมะพร้าวแก้ว โดย ดร.เมธาวิ เพ็ชรภักดี อาจารย์ประจำคณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การตลาด มีตลาดรองรับผลผลิตที่แน่นอน โดยมีผู้ประกอบการล้งรายย่อยสมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิก ซึ่งได้รวบรวมผลผลิตจากสมาชิกส่งให้แก่ผู้รวบรวม นอกพื้นที่ในราคาที่เป็นธรรม และมีการแจ้งราคาหน้าสวน ให้สมาชิกรับทราบในการประชุมกลุ่มในแต่ละครั้ง นอกจากนี้ยังได้ร่วมกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการพัฒนาและต่อยอดผลิตภัณฑ์แปรรูปเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายและสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยผลิตเครื่องดื่มน้ำกระเจี๊ยบหมักผสมน้ำมะพร้าวน้ำหอม (ดอมบูชะ) ภายใต้ชื่อแบรนด์ “หอมฉุย” และได้ขอจดลิขสิทธิ์ของผลิตภัณฑ์ ซึ่งถือเป็นแหล่งผลิตที่มีคุณภาพ 1 ใน 2 แห่ง ทั่วประเทศ (ฉะเชิงเทรา และสมุทรสงคราม) และกำลังทดลองวางขายในตลาด Ku Market, ร้าน THE PREMIUM @ KU และช่องทางออนไลน์ รวมทั้งมีแผนธุรกิจ Business Model Canvas สำหรับการดำเนินงานได้ตลอดปี

การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า โดยนำผลงานวิจัยมาพัฒนาและต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มคอมบูชะจากน้ำมะพร้าวผสมกระเจี๊ยบและอัญชัน ซึ่งได้รับองค์ความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยการใช้น้ำมะพร้าวกระเจี๊ยบและอัญชัน มาผ่านกระบวนการหมักจนได้เป็นผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มคอมบูชะ ซึ่งพบว่ามีจุลินทรีย์โพรไบโอติกที่มีชีวิตและสารต้านอนุมูลอิสระ เป็นการสร้างผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ที่ตอบโจทย์ผู้บริโภคด้านสุขภาพ และเพิ่มมูลค่าให้กับมะพร้าว น้ำหอมที่ไม่ได้มาตรฐาน

เครื่องดื่มน้ำกระเจี๊ยบหมักผสมน้ำมะพร้าวน้ำหอม (ดอมบูชะ) และมะพร้าวแก้ว

แปลงใหญ่มะพร้าว น้ำหอม ตำบลจอมปลวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นกลุ่มที่มีความเข้มแข็งมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว น้ำหอมที่มีคุณภาพทำให้เกิดการยกระดับผลผลิตสามารถสร้างผลผลิตคุณภาพที่ตรงกับความ ต้องการของตลาด รวมถึงการเปิดช่องทางการตลาดถึงผู้บริโภคได้เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดความยั่งยืนทางด้านคุณภาพชีวิตและรายได้ที่มั่นคงในอนาคต ❖

เรียบเรียง : อนุชัญญา ศรีรัตนาศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ข้อมูล : สราวุธ สิริภูษิต และศาดนันท์ ดวงนิล ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

มารู้จักข้อมูลเปิดภาครัฐ (Open Data) ของกรมส่งเสริมการเกษตร

ข้อมูลเปิดภาครัฐ (Open Data) คืออะไร

นิยามของข้อมูลเปิด (Open Data) ก็คือ ข้อมูลที่เราสามารถนำไปใช้ได้อย่างเสรี ไม่มีข้อจำกัด สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ (reuse) และแจกจ่ายต่อได้ ทั้งนี้ต้องระบุแหล่งที่มาและต้องใช้เงื่อนไขเดียวกันกับที่มาหรือตามที่เจ้าของงานกำหนด โดยข้อมูลดังกล่าวต้องอยู่ในรูปแบบที่สะดวกต่อการนำไปใช้งานต่อและสามารถปรับปรุงแก้ไขได้ (หรือเรียกได้ว่าอยู่ในรูปแบบที่อ่านได้โดยคอมพิวเตอร์) ส่วนค่าใช้จ่ายในการได้มาซึ่งข้อมูลนั้นก็ต้องไม่มากไปกว่าค่าใช้จ่ายในการทำสำเนา โดยเฉพาะการดาวน์โหลดผ่านอินเทอร์เน็ต

หัวใจของ Open Data นั้นแบ่งเป็น 3 ประการคือ

- 1. Availability and Access** คือ ข้อมูลที่เปิดเผยต้องสามารถใช้งานได้ทั้งหมดและกรณีที่มีค่าใช้จ่ายจะต้องไม่มากไปกว่าการทำสำเนา สำหรับการเผยแพร่จะต้องอยู่ในรูปแบบที่ง่ายต่อการใช้งานและสามารถแก้ไขได้ สามารถดาวน์โหลดฟรีผ่านอินเทอร์เน็ต
- 2. Re-use and Redistribution** คือ ข้อมูลที่เผยแพร่ต้องถูกจัดเตรียมภายใต้เงื่อนไข การอนุญาตให้นำมาใช้ใหม่และเผยแพร่ได้ รวมถึงการใช้ชุดข้อมูลร่วมกับชุดข้อมูลอื่น ๆ
- 3. Universal Participation** คือ ทุกคนสามารถที่จะใช้ข้อมูลได้ ไม่ว่าจะเป็นการนำไปใช้ การใช้ซ้ำ การเผยแพร่โดยไม่ติดเรื่องข้อจำกัดใด ๆ แต่ทั้งนี้จะต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของเจ้าของข้อมูลนั้น ๆ

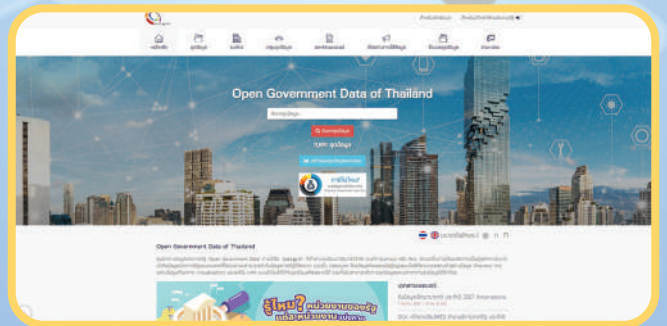
DOA OPEN DATA

ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้ Open Data

1. Transparency เป็นการเปิดเผยข้อมูลของภาครัฐให้ประชาชนและภาคประชาสังคมเข้าถึงข้อมูลและสามารถตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐตามนโยบายที่ประกาศให้ไว้กับประชาชน

2. Releasing social and commercial value ในยุคดิจิทัลข้อมูลเป็นทรัพยากรที่สำคัญสำหรับสร้างนวัตกรรม การเปิดเผยข้อมูลของภาครัฐเป็นแหล่งข้อมูลหนึ่งที่ช่วยผลักดันการสร้างนวัตกรรมและบริการใหม่ๆ เผยแพร่สู่สังคมและเชิงพาณิชย์

3. Participation and engagement ประชาชนซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของภาครัฐ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ รวมทั้งนำความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายและการตัดสินใจของภาครัฐเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์กับประชาชนมากขึ้น

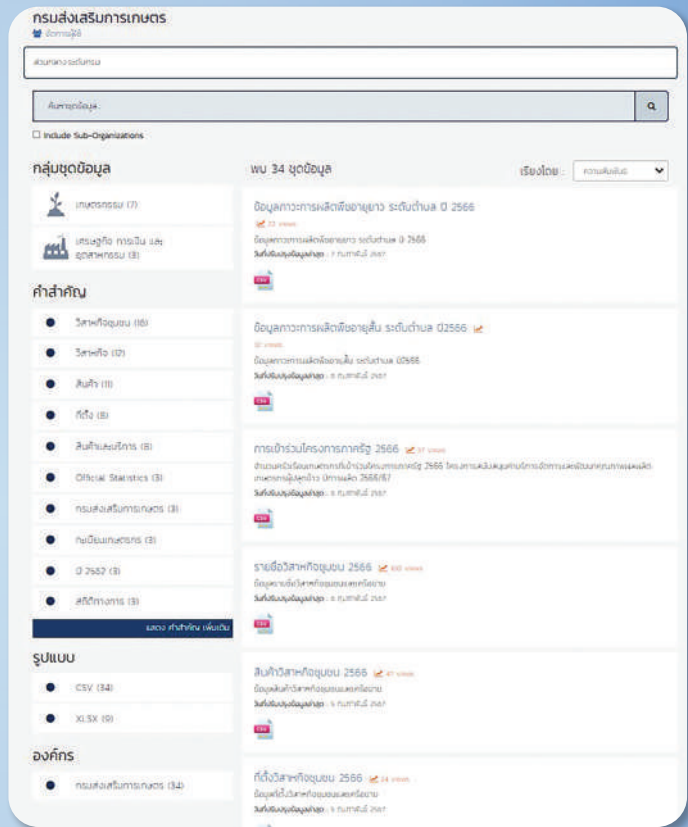
บัญชีข้อมูลภาครัฐกรมส่งเสริมการเกษตร (DOAE Government Data Catalog)

การจัดทำบัญชีข้อมูลภาครัฐ (Government Data Catalog : GD Catalog) เป็นไปตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการบริหารจัดการ การบูรณาการ ข้อมูลภาครัฐ การทำงานให้มีความสอดคล้องกัน การเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างมั่นคงปลอดภัยและมีธรรมาภิบาล หน่วยงานภาครัฐจึงจำเป็นต้องจัดทำคำอธิบายข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐ และบัญชีข้อมูลให้มีความถูกต้องครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาาระบบข้อมูลสำคัญของภาครัฐเพื่อการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยน และบูรณาการข้อมูลหน่วยงานของรัฐอย่างเป็นระบบ

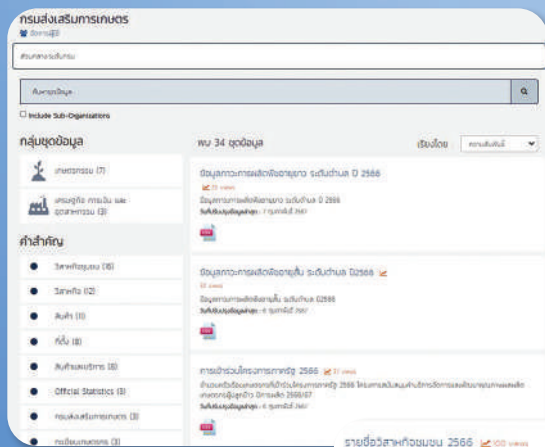
ศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ (Open Government Data) ภายใต้อินเทอร์เน็ต “data.go.th” ที่สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) หรือ สพร. พัฒนาขึ้นภายใต้แนวคิดการเป็นศูนย์กลางในการเข้าถึงข้อมูลเปิดภาครัฐของประเทศ ที่ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลภาครัฐได้สะดวก รวดเร็ว ตลอดเวลา โดยข้อมูลที่เผยแพร่อยู่ในรูปแบบไฟล์ที่สามารถแสดงตัวอย่างข้อมูล (Preview) การแสดงข้อมูลด้วยภาพ (Visualization) และเอพียู (API) แบบอัตโนมัติให้กับชุดข้อมูลที่เผยแพร่ได้ รวมทั้งยังสามารถจัดการชุดข้อมูลและเมทาดาตาของข้อมูลได้อีกด้วย

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการจัดทำบัญชีข้อมูลภาครัฐ โดยได้พิจารณาคัดเลือกชุดข้อมูลที่สำคัญของหน่วยงานและอยู่ในรูปแบบตารางที่มีลักษณะเป็นโครงสร้าง (Structure Data) หรือเป็นข้อมูลที่อยู่ในรูป Machine Readable สามารถสืบค้นเนื้อหาข้อมูลในเอกสารได้ ตามมาตรฐานการจัดทำบัญชีข้อมูลภาครัฐของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) จำนวน 13 ชุดข้อมูล ประกอบด้วย ชื่อชุดข้อมูล คำอธิบายชุดข้อมูลและทรัพยากรชุดข้อมูล (Metadata) ในรูปแบบที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน (<http://catalog.doe.go.th>) ดังนี้

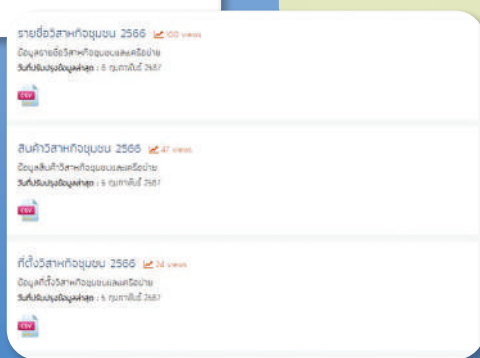
1. ข้อมูลการเกิดภัย
2. ข้อมูลเกษตรกรผู้ได้รับความเสียหาย
3. ข้อมูลความเสียหาย
4. ข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน
5. ข้อมูลสมาชิกในครัวเรือนและการเป็นสมาชิกองค์กร
6. การถือครองที่ดินเพื่อการเกษตร
7. การประกอบกิจกรรมการเกษตร
8. การเข้าร่วมโครงการภาครัฐ
9. ข้อมูลภาวะการผลิตพืชระดับตำบล
10. รายชื่อวิสาหกิจชุมชน
11. ที่ตั้งวิสาหกิจชุมชน
12. สินค้าวิสาหกิจชุมชน
13. ข้อมูลจำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการภาครัฐ

ชุดข้อมูลภาครัฐของกรมส่งเสริมการเกษตร

1 ใน 5 ชุดข้อมูลของกรมส่งเสริมการเกษตรที่เผยแพร่สู่สาธารณะ

บัญชีข้อมูลภาครัฐ (GD Catalog) สู่การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Government Open Data)

บัญชีข้อมูลภาครัฐของกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน 13 ชุดข้อมูล ได้จัดทำเป็นชุดข้อมูลที่สามารถเปิดเผยและให้บริการสู่สาธารณะได้ จำนวน 5 ชุดข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลภาวะการผลิตพืชระดับตำบล รายชื่อวิสาหกิจชุมชน ที่ตั้งวิสาหกิจชุมชน สินค้าวิสาหกิจชุมชน ข้อมูลจำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการภาครัฐ ปัจจุบันได้เผยแพร่และให้บริการศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ (data.go.th) ❀

DOAE

เรียบเรียง : กองบรรณาธิการ
ข้อมูล : กลุ่มเกษตรกรชลประทาน กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร
 และกลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี
ภาพ : กรมส่งเสริมการเกษตร

การปรับตัว ของเกษตรกรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศของประเทศไทยได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นลำดับต้น ๆ ของโลก ซึ่งสร้างความเสียหายในวงกว้างต่อภาคการผลิตต่าง ๆ โดยเฉพาะภาคเกษตร ได้รับผลกระทบเป็นอย่างมากและมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้นจากอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกที่เพิ่มขึ้น ฤดูกาลมีความแปรปรวน และเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เป็นวัฏจักรและบ่อยครั้งขึ้น ส่งผลต่อความมั่นคงทางอาหารและความสามารถในการแข่งขันของประเทศในฐานะเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญของโลก นอกจากนี้ ยังทำให้ความหลากหลายทางชีวภาพลดลง เกิดการกัดเซาะชายฝั่ง ส่งผลกระทบต่อแหล่งประกอบอาชีพของชุมชนชายฝั่ง รวมถึงธุรกิจการท่องเที่ยวซึ่งมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น นอกจากนี้ ภาคเกษตรเป็นส่วนหนึ่งของสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยในปี 2562 ปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก 57 ล้านตัน (คิดเป็นร้อยละ 15 ของการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งหมด 373 ล้านตัน) พบว่า มาจากการปลูกข้าวมากที่สุด ร้อยละ 51 รองลงมา คือ การใส่ปุ๋ยและปูน ร้อยละ 22 การหมักในระบบย่อยอาหารสัตว์ ร้อยละ 19 การจัดการมูลสัตว์ ร้อยละ 6 และการเผาเศษวัสดุทางการเกษตร ร้อยละ 2 (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2566)

การพัฒนาภาคการเกษตรกับแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ซึ่งมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวทันพลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูง และคำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดเป้าหมายหลัก 5 ประการ ประกอบด้วย (1) การปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม (2) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ (3) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม (4) การเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืนและ (5) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลงภายใต้บริบทโลกใหม่ ทั้งนี้ มีมิติและหมวดหมู่การพัฒนาความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย หมวดหมู่ที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียน และสังคมคาร์บอนต่ำ หมวดหมู่ที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สอดคล้องกับแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ (Thailand's National Adaptation Plan : NAP) เป็นกรอบการดำเนินงานด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศ เพื่อมุ่งสู่การมีภูมิคุ้มกันลดความเปราะบาง สร้างขีดความสามารถในการปรับตัว

ประเทศไทยกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

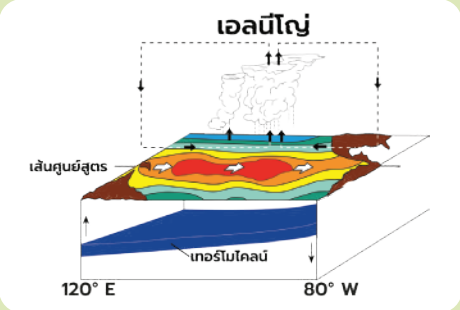
1. ในรอบ 40 ปีที่ผ่านมาอุณหภูมิเฉลี่ยของประเทศไทยนั้นสูงขึ้น โดยเฉพาะกรุงเทพมหานครเป็นจังหวัดที่มีอุณหภูมิสูงขึ้นมากที่สุด เนื่องจากความหนาแน่นของประชากร และการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของเมือง ซึ่งทำให้เกิดปรากฏการณ์โดมความร้อน (Heat Island Effect)
2. ค่าเฉลี่ยปริมาณฝนรายปีในแต่ละพื้นที่นั้นมีปริมาณฝนที่ต่างกัน เช่น ในช่วงเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2525 - 2553 กรุงเทพมหานครมีปริมาณฝนสะสมรวมรายปีเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่ชานเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร
3. จำนวนพายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนเข้าสู่ประเทศไทย จะมีปริมาณลดลง แต่ทวีความรุนแรงทางภัยพิบัติมากขึ้น ทำให้เสี่ยงต่อเหตุการณ์ฝนตกหนัก น้ำท่วม ดินโคลนถล่ม สลับกับความแห้งแล้งที่ใช้เวลายาวนานกว่าเดิม
4. ความถี่และระยะเวลาที่ฝนตกอย่างต่อเนื่องในพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศไทยลดลง แต่ความแรงของฝนและความชื้นของฝน จากเหตุการณ์ฝนตกหนักกลับเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจก่อให้เกิดภัยพิบัติที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อาทิ น้ำท่วมฉับพลัน การทรุดตัวของแผ่นดิน และดินโคลนถล่ม เป็นต้น

ที่มา : ศูนย์องค์ความรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สถาบันการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

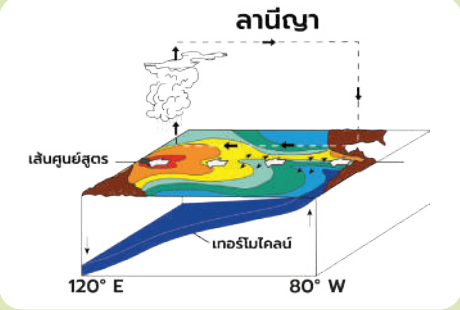
เอลนีโญ (El Niño)

เป็นปรากฏการณ์ที่อุณหภูมิผิวน้ำทะเลตอนกลางและตะวันออกของมหาสมุทรแปซิฟิกเขตศูนย์สูตรอุ่นขึ้นผิดปกติจากค่ามาตรฐาน ประมาณ 0.5 องศาเซลเซียสขึ้นไป กระแสลมมีกำลังอ่อนและเปลี่ยนทิศทางพัดจากด้านตะวันออกของมหาสมุทรแปซิฟิกไปด้านตะวันตกของมหาสมุทรแปซิฟิก ทำให้กระแสน้ำอุ่นไหลไปยังทวีปอเมริกาใต้แทน ส่งผลให้เกิดพายุฝนที่รุนแรงจนทำให้เกิดอุทกภัย บริเวณชายฝั่งของทวีปอเมริกาใต้ และเกิดความแห้งแล้งมากผิดปกติในแถบประเทศทางฝั่งตะวันตกของมหาสมุทรแปซิฟิกเขตร้อน อาทิ ประเทศออสเตรเลีย อินโดนีเซีย ไทย เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และออสเตรเลียขาดฝนและเกิดความแห้งแล้ง แต่ชายฝั่งของทวีปอเมริกาใต้กลับมีฝนตกเพิ่มมากขึ้น

ลานีญา (La Niña)

เป็นปรากฏการณ์ที่กลับกันกับเอลนีโญ กล่าวคือเป็นปรากฏการณ์ที่อุณหภูมิผิวน้ำทะเลบริเวณตอนกลางและตะวันออกของแปซิฟิกเขตศูนย์สูตรต่ำกว่าปกติ ประมาณ - 0.5 องศาเซลเซียส ลงไป กระแสลมพัดจากด้านตะวันออกของมหาสมุทรแปซิฟิกมายังด้านตะวันตกของมหาสมุทรแปซิฟิกตามเดิม แต่กระแสลมมีความรุนแรงมากกว่าปกติ ทำให้กระแสน้ำอุ่นไหลมายังภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และออสเตรเลียมีระดับน้ำทะเลสูงขึ้นและฝนตกหนักมากกว่าปกติในทางตรงข้ามก็เกิดภาวะความแห้งแล้งตามแนวชายฝั่งทวีปอเมริกาใต้ ปรากฏการณ์ลานีญาเกิดขึ้นได้ทุก 2 - 3 ปี และปกติจะเกิดขึ้นนานประมาณ 9 - 12 เดือน แต่บางครั้งอาจปรากฏอยู่ได้นานถึง 2 ปี

ขอบคุณภาพประกอบ : <https://th.wikipedia.org>

ศึกษา เข้าใจ บริหารความเสี่ยงภาคการเกษตร

การประเมินความเสี่ยงภาคการเกษตรเพื่อบริหารจัดการความเสี่ยงและความเสียหายทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ได้ทันการณ์และการบริหารความคาดหวังของเกษตรกรและผู้บริโภค เพื่อสร้างความตระหนักและความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมการผลิตหรือการบริโภคให้เป็นไปในทิศทางที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ เพื่อความเข้าใจถึงผลกระทบและความเสียหายทางเศรษฐกิจต่อครัวเรือนเกษตรกร ต้องตระหนักถึงสถานการณ์ที่จะนำไปสู่วิกฤติ เผื่อระวังเพื่อเตรียมพร้อมรับมือ ปรับตัว และบรรเทาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

1. ศึกษาข้อมูลและเหตุการณ์บังชี้เพื่อการเฝ้าระวังภัยเชิงรุก

1.1 การเปลี่ยนแปลงของข้อมูลปัจจัย/ตัวแปรจากกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพืช เช่น ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการใช้น้ำของพืช ปริมาณความต้องการน้ำของพืช การสังเคราะห์แสง การใช้ธาตุอาหาร เป็นต้น

▶ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการใช้น้ำของพืช (น้ำ ดิน สภาพอากาศ) เกษตรกรต้องคำนึงถึงปริมาณของน้ำที่ให้แก่พืชแต่ละชนิด และควรจัดหาแหล่งน้ำสำรองให้เพียงพอ กับความต้องการของพืชตลอดฤดูกาลเพาะปลูก ดินแต่ละชนิดจะมีความสามารถในการอุ้มน้ำของดินแตกต่างกัน ซึ่งจะส่งผลต่อปริมาณน้ำในเขตรากพืชและปริมาณน้ำที่พืชต้องการในแต่ละช่วงเวลาต่าง ๆ ตลอดอายุของพืช เป็นข้อมูลสำคัญเบื้องต้นที่จะต้องนำมาใช้กำหนดความถี่และปริมาณน้ำที่ให้แก่พืชแต่ละครั้ง เช่น ดินที่มีเนื้อดินละเอียดจะมีอัตราการซึมน้ำของดินต่ำ สามารถอุ้มน้ำไว้ในดินได้สูง มีแนวโน้มที่จะมีความอุดมสมบูรณ์ของดินสูง เป็นต้น นอกจากนี้แสงแดด อุณหภูมิ และความชื้นในอากาศมีผลต่อการคายน้ำของพืช และการระเหยน้ำ โดยความเข้มข้นของแสงจะมากในฤดูร้อน ประกอบกับความชื้นในอากาศน้อย (ในช่วงเดือนมีนาคมและเมษายน) ส่งผลให้อุณหภูมิภายในแปลงเพาะปลูกเพิ่มสูงขึ้นทำให้อัตราการคายน้ำเพิ่มขึ้น และการระเหยได้เร็วยิ่งขึ้น

▶ ศึกษาปริมาณความต้องการน้ำของพืช ซึ่งพืชแต่ละชนิดมีความต้องการปริมาณน้ำที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับชนิด พันธุ์ และอายุพืช

1.2 การเปลี่ยนแปลงของข้อมูล ภูมิอากาศ ปริมาณน้ำฝน น้ำท่า ระดับตลิ่ง ระดับความชื้นในดิน อุณหภูมิ ระยะเวลาแสง ความเข้มของแสง ความชื้นสัมพัทธ์ เป็นต้น

▶ ศึกษาความเข้าใจต่อสถานการณ์น้ำ ปริมาณน้ำฝน เอลนีโญ ลานีญา การวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์เพื่อเตรียมการปรับตัวและรับมือกับภัยพิบัติ

โดยปกติแล้วในมหาสมุทรแปซิฟิกหรือมหาสมุทรที่กั้นระหว่างทวีปเอเชียและทวีปอเมริกา มีกระแสลมหรือเรียกว่าลมค้า (Trade winds) ซึ่งพัดจากด้านตะวันออกของมหาสมุทรแปซิฟิกไปยังด้านตะวันตกของมหาสมุทรแปซิฟิก ซึ่งทำให้กระแสน้ำอุ่นไหลจากอเมริกาใต้มายังประเทศอินโดนีเซีย ด้วยเหตุนี้จึงให้เกิดฝนตกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อย่างไรก็ตามด้วยปรากฏการณ์เอลนีโญและลานีญา จะทำให้กระแสลมและกระแสที่อุ่นที่กล่าวมานั้นเกิดความแปรปรวน ส่งผลให้เกิดภาวะแห้งแล้งและฝนตกหนัก ตามลำดับ

การเกิดปรากฏการณ์เอลนีโญและลานีญาจะมีผลกระทบโดยตรงต่อประเทศไทย ในการเกิดความแห้งแล้งและเกิดน้ำท่วมที่ผิดจากสภาวะปกติตามฤดูกาล ในด้านความรุนแรงและระยะเวลา เนื่องจากประเทศไทยในช่วงกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคมจะเป็นฤดูฝน ซึ่งมีอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จะก่อให้เกิดอุทกภัยในพื้นที่ต่าง ๆ จากกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนมกราคมจะเป็นฤดูหนาวจากอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และจากกลางเดือนมกราคมถึงกลางเดือนพฤษภาคมจะเป็นฤดูร้อน ซึ่งในช่วงนี้จะมีปริมาณฝนตกน้อยจึงก่อให้เกิดการขาดแคลนน้ำ

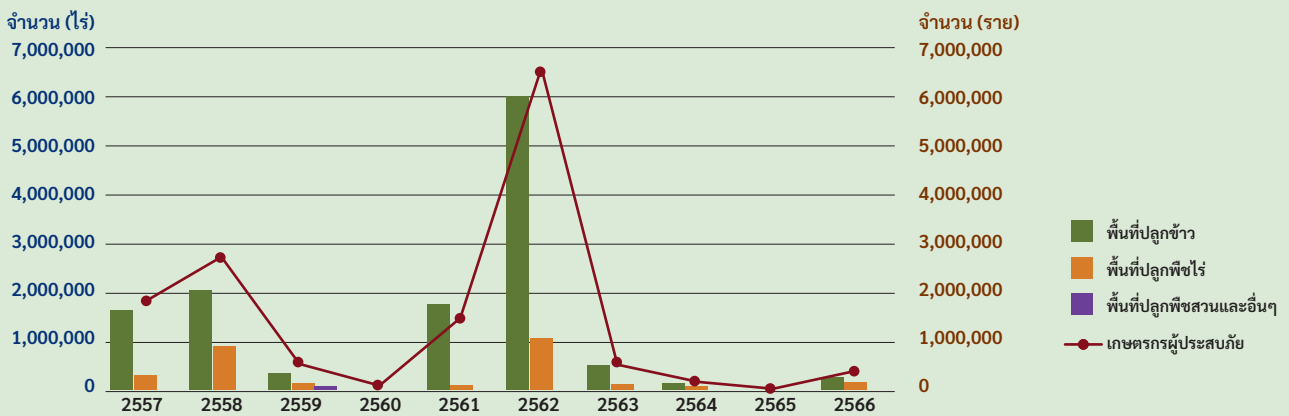
เอลนีโญส่งผลต่อประเทศไทยอย่างไร

ถึงแม้ประเทศไทยจะไม่ได้รับผลกระทบโดยตรง แต่ก็ได้รับผลกระทบอยู่บ้าง โดยหากปีใดเกิดปรากฏการณ์เอลนีโญ จะทำให้อุณหภูมิของอากาศสูงกว่าปกติ บริเวณที่ฝนตกชุกกลับแห้งแล้ง เช่น ในปี พ.ศ. 2540 - 2541 ประเทศไทยก็ประสบภาวะแห้งแล้งจากปรากฏการณ์เอลนีโญเช่นกัน ซึ่งสรุปแล้ว เอลนีโญเป็นปรากฏการณ์ที่ทำให้สภาพอากาศแปรปรวน บริเวณที่เคยฝนตกชุกจะกลับแห้งแล้ง บริเวณที่แห้งแล้งกลับฝนตกชุกกว่าปกติ ซึ่งปรากฏการณ์เอลนีโญอาจทวีความรุนแรงขึ้น หากอุณหภูมิของโลกสูงขึ้นเรื่อย ๆ

จากข้อมูลความเสียหายและการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยแล้ง/ฝนทิ้งช่วง/ฝนแล้ง ปี 2557 - 2566 พบว่า ในปี 2562 ได้รับความเสียหายมากที่สุด 31 จังหวัด พื้นที่รวม 6.989 ล้านไร่ เกษตรกรรวม 653,034 ราย โดยเป็นพื้นที่ปลูกข้าว 5.956 ล้านไร่

ข้อมูลความเสียหายและการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยแล้ง/ฝนทิ้งช่วง/ฝนแล้ง ปี 2557 - 2566

ข้อมูล : กลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านพืช กองแผนงาน กรมส่งเสริมการเกษตร, 2566

ปฏิทินการเฝ้าระวังการเกิดภัย

ชนิดของภัย	ระยะเวลา	พื้นที่
ภัยหนาว	ตุลาคม-มกราคม	ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคตะวันออก
ภัยแล้ง	มกราคม-พฤษภาคม	เกือบทุกภาค
อุทกภัย	มิถุนายน-กันยายน	เกือบทุกภาค
	ตุลาคม-พฤศจิกายน	ภาคใต้
ดินโคลนถล่ม	มิถุนายน-กันยายน	เกือบทุกภาค
	ตุลาคม-พฤศจิกายน	ภาคใต้
มรสุมฤดูร้อน	มีนาคม-พฤษภาคม	เกือบทุกภาค
แผ่นดินไหว	เฝ้าระวังตลอดปี	ภาคเหนือ ภาคตะวันออก
คลื่นพายุซัดฝั่ง	ตุลาคม-พฤศจิกายน	ภาคใต้

2. สื่อสารสร้างความเข้าใจแก่เกษตรกร ถึงความเสี่ยง การประเมินผลกระทบและความเสียหายทางเศรษฐกิจ พร้อมสร้างทักษะการปรับตัวของเกษตรกร

การปรับเปลี่ยนการผลิตพืชของเกษตรกรที่ผ่านมา มักเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การปรับเปลี่ยนการผลิตเพื่อเตรียมพร้อมรับมือสถานการณ์ภัยแล้งหรือเมื่อภาครัฐมีมาตรการช่วยเหลือ เกษตรกรมักมีแนวโน้มที่จะปรับเปลี่ยนตามมาตรการนั้น ๆ ในขณะที่เกษตรกรบางส่วนยังคงยึดถือวิธีการผลิตแบบเดิม ไม่ยอมปรับเปลี่ยน เนื่องจากมีความถนัดในการผลิตเดิม รวมถึงไม่พร้อมยอมรับความเสี่ยงในการทำสิ่งใหม่ที่ไม่คุ้นเคย โดยส่วนใหญ่เมื่อประสบปัญหาในระหว่างการผลิต จนเกิดผลกระทบทำให้ต้องหยุดดำเนินกิจกรรมการเกษตร ทำให้เกษตรกรขาดรายได้ในช่วงเวลาดังกล่าว ดังนั้น การสร้างการรับรู้สถานการณ์และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิต ความสามารถในการประเมินความเสี่ยงผลกระทบ และการเตรียมตัวรับมือต่อสถานการณ์จึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เกษตรกร ตลอดจนสร้างความเข้าใจ และทักษะในการบริหารจัดการความเสี่ยงต่อการผลิตได้อย่างเหมาะสม

การสร้างความเข้าใจและตระหนักถึงการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า และเกิดประสิทธิภาพในการผลิตแก่เกษตรกร เป็นความพยายามของกรมส่งเสริมการเกษตรที่สนับสนุนให้เกษตรกรสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยเฉพาะภัยแล้งได้อย่างเหมาะสม โดยกรมส่งเสริมการเกษตรได้จัดทำโครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นา เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ในการให้น้ำตามความต้องการของพืช และสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นาได้มากขึ้น มีการให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ และเกษตรกรต้นแบบ เพื่อจัดทำแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำและเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกรอื่น ๆ และผู้สนใจเข้ามาเรียนรู้และนำไปปรับใช้ต่อไป

ตัวอย่างการปรับตัวในการทำกิจกรรม ทางการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง

1. เลือกปลูกพืชให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำ (มั่นใจว่ามีน้ำเพียงพอจึงทำการปลูก)
2. ใช้น้ำอย่างประหยัดและรู้คุณค่า
3. ดูแลรักษาความชื้นในแปลงปลูกพืช เช่น การคลุมโคนต้น และคลุมแปลง ตัดแต่งกิ่ง เพื่อลดการคายน้ำของพืชและปลูกพืชคลุมดินรักษาความชื้น เป็นต้น
4. หาแนวทางสำรองน้ำไว้ใช้ในไร่นา เช่น การขุดสระหรือบ่อบาดาล เป็นต้น
5. ปรับกิจกรรมการเกษตรเพื่อลดความเสี่ยงในการขาดแคลนน้ำโดยใช้แนวทางตามศาสตร์พระราชา เช่น เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรผสมผสาน เป็นต้น
6. เลือกใช้ระบบการให้น้ำที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับชนิดพืช

นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรยังถ่ายทอดความรู้การปลูกพืชใช้น้ำน้อย จัดเวทีชุมชนผ่านโรงเรียนเกษตรทางไกล หลักสูตร **“พืชสู้แล้งเงินล้าน”** ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต การบริหารจัดการรายได้ของเกษตรกร การใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีมาจัดการแปลง และเสริมสร้างทักษะด้านการปลูกพืชใช้น้ำน้อยที่ถูกต้องมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม 5 ชนิด ได้แก่ แตงโม ถั่วลิสง พักทอง ถั่วเขียวผิวมัน และกระเจี๊ยบเขียว และกำหนดจัดในรูปแบบเวทีชุมชน จำนวน 5 ครั้ง ในพื้นที่เป้าหมาย 4 จังหวัด ประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร (แตงโม) สระบุรี (ถั่วลิสง) ชัยนาท (พักทองและถั่วเขียว) และจังหวัดอ่างทอง (กระเจี๊ยบเขียว) กำหนดหลักสูตรในแต่ละพื้นที่จากการวิเคราะห์จุดดัดกิจกรรมเรียนรู้ในพื้นที่ 22 จังหวัดลุ่มน้ำเจ้าพระยา ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสม ไม่มีน้ำแฉะขัง ระบายน้ำได้ดี และไม่ได้รับผลกระทบจากการจัดการน้ำที่อาจมีมากเกินไปจากการทำนาปรังของพื้นที่ข้างเคียงในการเพาะปลูกพืชทั้ง 5 ชนิด รวมทั้งมีความสะดวกต่อการขนส่งผลผลิตเพื่อเตรียมความพร้อมให้เกษตรกรสามารถปรับตัวรับมือกับสถานการณ์ รวมถึงเป็นการบริหารจัดการพื้นที่การเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมในช่วงฤดูแล้ง ตลอดจนส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้เกษตรกรมีรายได้พอเพียงในการเลี้ยงชีพและครอบครัว ให้เกษตรกรมีความรู้สามารถปลูกพืชใช้น้ำน้อยที่มีศักยภาพได้ผลตอบแทนสูง เป็นพืชที่ต้องการใช้น้ำตกรอบฤดูปลูกน้อย มีตลาดรองรับ และสร้างกำไรให้แก่เกษตรกรได้เป็นอย่างดี สามารถปลูกในพื้นที่นาหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวมาแล้ว (ช่วงเดือนพฤศจิกายน - เมษายน) ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความสมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ยังเป็นการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการปลูกพืชใช้น้ำน้อยที่ถูกต้องตามหลักวิชาการแก่เกษตรกร ให้สามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในการปลูกพืชใช้น้ำน้อยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ❖

ตั้งเวลาการรักษาพืช

เพื่าระวังโรคและแมลงศัตรูพืชสำคัญช่วงระ

ข้าว
ระยะกล้า

โรค

- โรคไหม้
- ขอบใบแห้ง
- ใบสีส้ม

ศัตรูพืช

- เพลี้ยไฟ
- หนอนกระทู้กล้า
- หนอนแมลงวันเจาะยอดข้าว
- เพลี้ยกระโดดหลังขาว
- หอยเชอรี่

ข้าว

ยางพารา

โรค

- ใบร่วงชนิดใหม่
- ใบร่วงจากไฟทอปเทอร่า
- เส้นดำ
- เปลือกเน่า
- รากขาว
- ราสีชมพู

ยางพารา

มันสำปะหลัง
ระยะแตกใบ

โรค

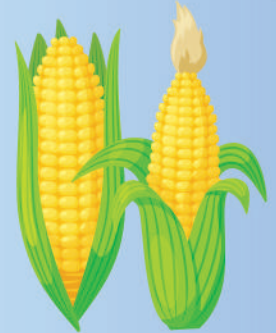
- ใบไหม้
- ฟุ่มแจ้
- แอนแทรคโนส
- โรคใบด่าง

ศัตรูพืช

- เพลี้ยแป้ง
- แมลงหวี่ขาว

พืชไร่

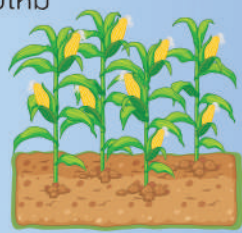
ข้าวโพด
ระยะเจริญเติบโต
21 – 45 วัน

โรค

- หนอนเจาะลำต้นข้าวโพด
- หนอนกระทู้ข้าวโพด
- หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด

ศัตรูพืช

- โรคน้ำค้าง
- โรคราสนิม
- โรคใบไหม้

ติดต่อและสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม ได้ที่ : สำนักงานเกษตรอำเภอ และสำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้บ้านท่าน

ระยะเวลาเก็บโตตลอดเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2567

ทุเรียน
(ภาคตะวันออก)
ระยะแตกใบอ่อน

เงาะ
(ภาคตะวันออก)
ระยะพัฒนาผล

ลำไย
ระยะติดผล
เจริญเติบโต

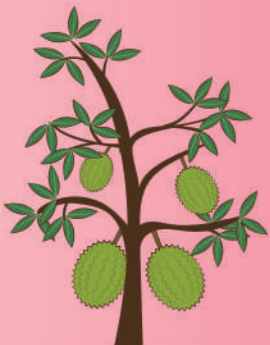
มะม่วง
(ภาคกลาง)
ระยะแตกใบอ่อน

โรค

- โรคใบดก
- ราสีชมพู

ศัตรูพืช

- เพลี้ยไถ่แก้ว

โรค

- ราแป้ง
- ช่อดอกแห้ง
- ราดำ

ศัตรูพืช

- หนอนร่านกินใบ
- เพลี้ยไฟ
- หนอนกินช่อดอก
- เพลี้ยหอย
- หนอนเจาะขี้ผล

โรค

- ราแป้ง
- ราดำ

ศัตรูพืช

- มวนลำไย
- ค้างคาว
- ฝีม่อมวนหวาน
- เพลี้ยแป้ง

โรค

- แอนแทรคโนส
- ราแป้ง
- ใบจุดสาหร่าย

ศัตรูพืช

- ตัวงเงาะลำต้น
- ตัวงกรีดใบ
- แมลงค่อมทอง
- เพลี้ยไฟ
- เพลี้ยจักจั่น

ไม้ผล

ที่มา : วารสารส่งเสริมการเกษตร
ปีที่ 57 ฉบับที่ 315 เดือนมีนาคม - เมษายน 2567

SCAN ME

ดาวน์โหลด File

จังหวัดพังงา ขับเคลื่อน การพัฒนาคุณภาพปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน สู่มาตรฐาน RSPO

ปาล์มน้ำมัน จัดเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดพังงารองลงมา จากยางพารา โดยมีพื้นที่ปลูกกว่า 272,437 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 3,103 กิโลกรัมต่อไร่ ผลผลิตรวม 812,626 ตัน (ข้อมูล ณ วันที่ 4 มกราคม 2567 สำนักงานเกษตรจังหวัดพังงา) และคาดว่าจะมีพื้นที่ปลูกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยจังหวัดพังงามีเป้าหมายที่จะผลิตปาล์มน้ำมันให้ได้มาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน RSPO ซึ่งเป็นมาตรฐานที่ให้ผู้ผลิตใช้เป็น แนวปฏิบัติเพื่อพิสูจน์ว่าการผลิตน้ำมันปาล์มนั้นไม่ได้ส่งผลกระทบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และสามารถแข่งขันได้ภายใต้ตลาดโลก ตลอดจน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจในภาพรวมของจังหวัดพังงา

ที่มาโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน ในจังหวัดพังงาอย่างยั่งยืน ปี 2566

ในช่วง 1-2 ปีที่ผ่านมา ผลผลิตปาล์มน้ำมันในภาพรวมของประเทศมีราคาเพิ่มขึ้น เนื่องจากอินโดนีเซียระงับการส่งออก และสงครามรัสเซีย-ยูเครน ทำให้ราคาน้ำมันพืชโลก ขยับขึ้น และประเทศไทยมีโอกาสส่งออกได้สูงขึ้น ประกอบกับความต้องการน้ำมันปาล์ม จากภาคอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมไบโอดีเซล (ข้อมูล ณ กรกฎาคม 2565 วิจัยกรุงศรี) แต่เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันโดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อยยังไม่มี การรวมกลุ่มผู้ผลิต ทำให้ขาดโอกาสในการเข้าถึงองค์ความรู้ในการพัฒนาการผลิตและ การจัดการผลผลิตปาล์มน้ำมันตลอดจนการลดต้นทุนการผลิต ด้วยเหตุนี้สำนักงานเกษตร จังหวัดพังงา จึงได้ดำเนินการจัดโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันใน จังหวัดพังงา จากพื้นที่ 7 อำเภอของจังหวัดพังงา ได้แก่ อำเภอกะปง อำเภอท้ายเหมือง อำเภอตะกั่วป่า อำเภอคุระบุรี อำเภอตะกั่วทุ่ง อำเภอเมืองพังงา และอำเภอทับปุด เพื่อเพิ่มศักยภาพเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันรายย่อย ตลอดกระบวนการผลิต เชื่อมโยงการตลาดระหว่าง ผู้ผลิต และผู้ประกอบการโรงงานสกัดปาล์มน้ำมัน โดยตรง สร้างประโยชน์ในการวางแผนทางด้านการตลาด และยกระดับมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันของจังหวัด พังงาให้สู่มาตรฐานในระดับสากล

นายอำนาจ ออดุม
เกษตรจังหวัดพังงา

กิจกรรมการส่งเสริมให้เกษตรกร ผลิตปาล์มน้ำมันให้ได้ตามมาตรฐาน RSPO ประกอบด้วย

1. กิจกรรมสัมมนาและศึกษาดูงาน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน ตามระบบ RSPO

เป้าหมายเกษตรกรต้นแบบและเจ้าหน้าที่ จำนวน 50 ราย โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านปาล์มน้ำมันระดับประเทศ เป็นวิทยากรในการสัมมนา และกิจกรรมศึกษาดูงาน ซึ่งได้รับความร่วมมือจากบริษัท เอเชียน้ำมันปาล์ม จำกัด ในการเยี่ยมชมกระบวนการสกัดน้ำมันปาล์ม และการ คัดทะลายปาล์มน้ำมันคุณภาพที่สามารถให้ปริมาณน้ำมันสูง และได้ราคาส่วนต่างที่เพิ่มขึ้นอย่างต่ำ 20 สตางค์ต่อกิโลกรัม

ทำความรู้จัก RSPO

RSPO (Roundtable on Sustainable Palm Oil)

เป็นมาตรฐานการผลิตน้ำมันปาล์ม อย่างยั่งยืนที่ครอบคลุมมิติความยั่งยืน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมัน และน้ำมันที่ได้รับการยอมรับในระดับ นานาชาติมากที่สุดขณะนี้

โดยมี **หลักการ 8 ข้อ** ดังนี้

1. ความมุ่งมั่นให้เกิดความโปร่งใสและตรวจสอบได้
2. การปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบปฏิบัติ
3. การปฏิบัติตามแบบแผนในด้านเศรษฐกิจและการเงิน
4. การใช้วิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับผู้ปลูกน้ำมันปาล์ม และโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม
5. รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ
6. รับผิดชอบต่อบุคลากรและชุมชนที่ได้รับผลกระทบ จากผู้ปลูกปาล์มและโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม
7. ความรับผิดชอบต่อการพัฒนาการปลูกปาล์มน้ำมันใน พื้นที่ใหม่
8. การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในกิจกรรมที่สำคัญ

2. กิจกรรมสัมมนาเทคนิคการบริหารจัดการสวนปาล์มน้ำมัน

เป้าหมายเกษตรกรทั่วไป จำนวน 350 ราย แบ่งเป็น 4 รุ่น โดยมีวิทยากรจากบริษัท เอเซียเนชั่นน้ำมันปาล์ม จำกัด และบริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) เป็นผู้บรรยายการถ่ายทอดความรู้ในหัวข้อเรื่อง การจัดการสวนปาล์มน้ำมัน การใช้ปุ๋ยในสวนปาล์มน้ำมัน การเก็บเกี่ยวปาล์มน้ำมัน และมาตรฐานคุณภาพทะลายปาล์ม ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มศักยภาพเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันให้มีการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนสู่มาตรฐาน RSPO

3. กิจกรรมสัมมนาเทคนิคการเก็บเกี่ยวผลผลิตปาล์มน้ำมัน ผู้ตัดปาล์มน้ำมัน

เป้าหมายผู้ตัดปาล์มน้ำมัน จำนวน 100 ราย แบ่งเป็น 4 รุ่น โดยมีวิทยากรจากบริษัท เอเซียเนชั่นน้ำมันปาล์ม จำกัด และวิทยากรจากบริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) เป็นผู้บรรยาย เทคนิคการตัดปาล์มน้ำมันคุณภาพ ตัดทะลายปาล์มสุก มาตรฐานทะลายปาล์มน้ำมัน และฝึกปฏิบัติการเก็บเกี่ยวทะลายปาล์มน้ำมัน ทั้งนี้ ผู้ที่ผ่านการอบรมจะได้รับบัตรประจำตัวผู้ผ่านหลักสูตร “เทคนิคการเก็บเกี่ยวปาล์มน้ำมันจังหวัดพังงา” เพื่อใช้ต่อยอดในการประกอบอาชีพของตนเองอีกด้วย

4. กิจกรรมพัฒนาการผลิตปาล์มน้ำมัน ให้แก่เกษตรกรรายย่อย (ขยายผล)

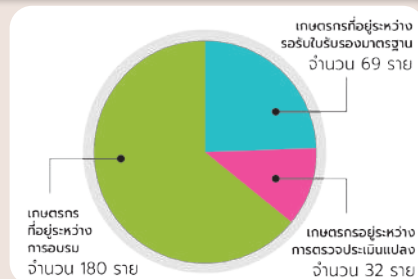
เป้าหมายเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันและเจ้าหน้าที่ นักส่งเสริมการเกษตรระดับจังหวัดและระดับอำเภอ จำนวน 414 ราย โดยบูรณาการร่วมกับโรงงานสกัดปาล์ม น้ำมันในพื้นที่ 2 โรงงาน ๆ ละ 1 ครั้ง ดังนี้ ครั้งที่ 1 ร่วมกับบริษัท ยูนิวานิช จำกัด (มหาชน) และครั้งที่ 2 บริษัท สุขสมบูรณ์น้ำมันปาล์ม จำกัด ซึ่งกิจกรรมในครั้งนี้ถือว่าการประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก ช่วยให้เกษตรกรรายย่อยเข้าถึงข้อมูลทางวิชาการในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างทั่วถึง เชื่อมโยงการตลาดระหว่างผู้ผลิต และผู้ประกอบการโรงงานสกัดปาล์มน้ำมันโดยตรง

ความสำเร็จของโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันในจังหวัดพังงาอย่างยั่งยืน ปี 2566

▶ เกษตรกรสามารถพัฒนาศักยภาพในการผลิตปาล์มน้ำมันตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น จำนวน 1,164 ราย ระหว่างปี 2565-2567

▶ สร้างการรับรู้ให้เกษตรกรเข้าใจถึงหลักมาตรฐานสากล RSPO มากขึ้น ซึ่งเกษตรกรเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม RSPO จำนวน 281 ราย โดยแบ่งเกษตรกรเป็นกลุ่ม ดังนี้

▶ คนตัดปาล์มน้ำมันสามารถพัฒนาทักษะในการตัดผลปาล์มสุกเข้าสู่ตลาด ส่งผลให้คุณภาพน้ำมันปาล์มในภาพรวมของจังหวัดสูงขึ้น

▶ การรวมกลุ่มของเกษตรกรเข้าสู่ระบบส่งเสริมเกษตรกรแบบแปลงใหญ่ เพิ่มขึ้นจาก 16 แปลง เป็น 19 แปลง ระหว่างปี 2565-2567

▶ การเข้าถึงข้อมูลทางวิชาการของเกษตรกรรายย่อยเพิ่มมากขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผลผลิตในจังหวัดพังงาและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อหน่วยงานกรมส่งเสริมการเกษตร

สำหรับในปีงบประมาณ 2567 สำนักงานเกษตรจังหวัดพังงาได้รับงบประมาณในการอบรมเตรียมความพร้อมขอรับรองมาตรฐาน (RSPO) ให้แก่สมาชิกแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน 3 กลุ่ม จำนวน 100 ราย และเตรียมขยายผลกิจกรรมพัฒนาการผลิตปาล์มน้ำมันให้แก่เกษตรกรรายย่อย โดยบูรณาการร่วมกับบริษัท ปุ๋ยไวแก๊ง จำกัด จำนวน 3 รุ่น ในพื้นที่อำเภอเมืองพังงา อำเภอทับปุด และอำเภอกระบุรี ซึ่งเป็นอำเภอที่ยังไม่ได้ร่วมกิจกรรมในปี 2566 และเป็นอำเภอที่มีความต้องการในการพัฒนาคุณภาพปาล์มน้ำมันให้เป็นที่ต้นแบบของจังหวัดพังงา

การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรยังส่งผลถึงการรวมกลุ่ม การสร้างเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนความรู้ ช่วยเหลือกันตามแนวทางการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ส่งผลให้คุณภาพและผลผลิตปาล์มน้ำมันในจังหวัดพังงาเพิ่มขึ้นและยกระดับการเข้าสู่มาตรฐานสากลต่อไป ❖

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม
สำนักงานเกษตรจังหวัดพังงา
โทรศัพท์ 0 7648 1466

เรียบเรียง : กลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี
ข้อมูล-ภาพ : กลุ่มเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ กลุ่มโสตทัศนูปกรณ์ สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

คุมเข้ม ทุเรียนตะวันออก

นายพีรพันธ์ คอทอง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวว่า กรมส่งเสริมการเกษตรได้เน้นย้ำไปยังเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนในการควบคุมคุณภาพทุเรียนให้มีมาตรฐานสำหรับการบริโภค พร้อมยกระดับความเข้มข้นให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรลงพื้นที่สร้างการรับรู้เกี่ยวกับมาตรการต่าง ๆ โดยยึดโมเดลการบริหารจัดการที่สำเร็จเห็นผลเป็นรูปธรรมในปีที่ผ่านมาเพื่อนำมาปรับใช้ในฤดูกาลปี 2567 สำหรับโมเดลการบริหารจัดการที่นำมาใช้ในการควบคุมทุเรียนด้วยคุณภาพนั้น ประกอบไปด้วย 1) การกำหนดระดับความแก่ของทุเรียน 2) กำหนดวันเก็บเกี่ยวทุเรียนภาคตะวันออกฤดูการผลิต ปี พ.ศ. 2567 ในแต่ละสายพันธุ์ 3) การขอความร่วมมือ โดยให้เกษตรกรและมือตัดทุเรียน เก็บตัวอย่างทุเรียนในสวนของตนเองหรือในสวนที่งัด โดยจังหวัดในภาคตะวันออกได้มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างเข้มข้นเพื่อปกป้องภาพลักษณ์ของทุเรียนที่กำลังจะให้ผลผลิตออกสู่ตลาด ขณะนี้ทางจังหวัดจันทบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดตราดได้ออกประกาศจังหวัด เรื่อง การกำหนดเปอร์เซ็นต์น้ำหนักเนื้อแห้งของทุเรียน การกำหนดวันเก็บเกี่ยวทุเรียนและขอความร่วมมือปฏิบัติตามมาตรการตรวจก่อนตัด ทุเรียนอ่อนแล้ว โดยกรมส่งเสริมการเกษตรได้สั่งการให้สำนักงานเกษตรอำเภอ และสำนักงานเกษตรจังหวัดในพื้นที่ที่เฝ้าติดตามทำงานอย่างใกล้ชิด เพื่อควบคุมคุณภาพผลผลิตทุเรียนให้ได้มาตรฐาน ผู้บริโภคได้รับประทานทุเรียนคุณภาพและส่งผลดีด้านการส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศต่อไป

ตรวจก่อนตัด ป้องกันทุเรียนอ่อน

นายพีรพันธ์ คอทอง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวว่า ทุเรียนจะทยอยออกสู่ตลาดตั้งแต่ช่วงเดือนมีนาคม ถึง เดือนกรกฎาคม ซ้ำกว่าปีที่ผ่านมา เนื่องจากสภาพอากาศแปรปรวน กระทั่งต่อการออกดอกติดผลของทุเรียน ทำให้การออกดอกติดผลไม่เต็มพื้นที่และผลผลิตทุเรียนจะมีหลายรุ่น เพื่อเป็นการเตรียมพร้อม และป้องกันปัญหาจากการที่มีผู้ประกอบการและเกษตรกรบางส่วนที่ไม่มีความซื่อสัตย์ต่ออาชีพ มุ่งแสวงหาผลประโยชน์อันมิชอบต่อผู้บริโภค นำทุเรียนด้วยคุณภาพ (ทุเรียนอ่อน) มาซื้อขายในตลาด สร้างความเดือดร้อนแก่เกษตรกร ผู้ประกอบการ และผู้บริโภค กรมส่งเสริมการเกษตรจึงได้เน้นย้ำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องคุมเข้มป้องปรามทุเรียนด้วยคุณภาพ (ทุเรียนอ่อน) เพื่อตรวจวัดเปอร์เซ็นต์น้ำหนักแห้งในเนื้อทุเรียน ก่อนการเก็บเกี่ยว สร้างความมั่นใจให้ผู้บริโภค โดยมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ได้มีการจัดทำประกาศ 3 เรื่อง ได้แก่ มาตรการป้องกันผลผลิตทุเรียนด้วยคุณภาพ (ทุเรียนอ่อน) ออกสู่ตลาดจังหวัดตราด ปี 2567 กำหนดวันเก็บเกี่ยวทุเรียน ปี 2567 และการกำหนดเปอร์เซ็นต์น้ำหนักแห้งในเนื้อทุเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการเก็บเกี่ยวทุเรียนคุณภาพ และใช้ข้อบังคับทางกฎหมายหากพบผู้จำหน่ายทุเรียนด้วยคุณภาพ (ทุเรียนอ่อน) ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานที่ระบุไว้ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 และแก้ไขเพิ่มเติม กระทำการโดยเจตนาจะต้องมีความผิดระวางโทษ ดังนี้ ความผิดประมาทกฎหมายอาญา มาตรา 271 ฐานขายของโดยหลอกลวงด้วยประการใด ๆ ให้ผู้ซื้อหลงเชื่อในแหล่งกำเนิด สภาพคุณภาพ หรือปริมาณแห่งนั้นเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มาตรา 47 ฐานเจตนาก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในแหล่งกำเนิด สภาพคุณภาพ หรือสาระสำคัญประการอื่นอันเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 50,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

แปลงใหญ่เกษตรสมัยใหม่ (ข้าว) ตำบลเดิมบาง ศูนย์เรียนรู้ลดโลกร้อนแห่งแรกและแห่งเดียวในประเทศไทย

นายรพีทัศน์ อุ่นจิตพัฒนา รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ได้ลงพื้นที่เพื่อตรวจเยี่ยมแปลงใหญ่เกษตรสมัยใหม่ (ข้าว) ตำบลเดิมบาง จังหวัดสุพรรณบุรี มีสมาชิกจำนวน 124 ราย พื้นที่ 5,217 ไร่ สามารถจำหน่ายคาร์บอนเครดิตได้ อีกทั้งยังมีการจัดทำแปลงเรียนรู้ด้านการผลิตข้าวลดโลกร้อน การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต ทำนาแบบรักษ์โลกแห่งแรกและแห่งเดียวในประเทศไทย โดยวิธีการทำนาของสมาชิกจะใช้เทคโนโลยี 4 ป +1 IPM มาช่วยเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และรักษาสิ่งแวดล้อมไปพร้อม ๆ กัน ได้แก่ 1) การปรับระดับหน้าดิน ก่อนการเพาะปลูกด้วยระบบแสงเลเซอร์ เพื่อเกลี่ยหน้าดินให้มีความสูง – ต่ำ ราบเรียบเสมอกันทั้งแปลง ทำให้ควบคุมระดับน้ำในนาได้ง่าย เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำปุ๋ย ลดจำนวนวัชพืช และประหยัดน้ำที่ใช้ในการปลูกข้าวได้ 30 – 50 % 2) ทำเปียกสลับแห้ง โดยการปล่อยน้ำทิ้งในแปลงนาในระยะที่ข้าวต้องการน้ำมาก และระบายน้ำออกในช่วงที่ข้าวต้องการน้ำน้อย ช่วยให้ระบบรากข้าวแข็งแรง มีการแตกกอดี ช่วยประหยัดน้ำได้สูงสุด 50 % และลดค่าเชื้อเพลิงในการสูบน้ำได้สูงสุด 30 % อีกทั้งยังลดการระเหยของแมลง และลดการเกิดก๊าซมีเทน สาเหตุหนึ่งของภาวะโลกร้อน 3) ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ให้ถูกสูตร ถูกอัตรา ถูกเวลา และถูกวิธี เป็นการฟื้นฟูทำให้ดินมีคุณภาพดีขึ้น และลดการเกิดก๊าซไนตรัสออกไซด์ ซึ่งเป็นก๊าซเรือนกระจก 4) แปรสภาพฟางและตอซังข้าว เช่น โกลบตอซังฟางข้าว หรือทำการอัดฟางข้าว เป็นต้น เพื่อหลีกเลี่ยงการเผาทำลาย การไม่เผาฟางและตอซังข้าวในพื้นที่ 1 ไร่ จะได้อาตุไนโตรเจน (N) 8 กิโลกรัม ฟอสฟอรัส (P) 1 กิโลกรัม และโพแทสเซียม (K) 21 กิโลกรัม ช่วยลดค่าใช้จ่ายด้านปุ๋ยและเป็นการเพิ่มปุ๋ยได้อีกด้วย ทั้งนี้ ศูนย์เรียนรู้ลดโลกร้อนแห่งแรกและแห่งเดียวในประเทศไทย ยังมีแผนระยะยาวที่จะส่งเสริมให้สมาชิกใช้แผนที่ และ Application ของ GISTDA ในการทำเกษตรแม่นยำสูงยกระดับการผลิตข้าวแบบครบวงจร โดยกลุ่มแปลงใหญ่สมัยใหม่ (ข้าว) ตำบลเดิมบางเป็นผู้ประกอบการตลอดทั้งกระบวนการ

ส่งเสริม การสร้างเกษตรกรต้นแบบ "เกษตรกรผสมผสาน" บนพื้นที่สูง

นายครองศักดิ์ สงรักษา รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวว่า กรมส่งเสริมการเกษตร ได้ส่งเสริมอาชีพ ด้านการเกษตรให้กับเกษตรกรชาวไทยภูเขา ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตด้านการเกษตรที่เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐานไปแล้ว 68,750 ราย ส่งเสริมการปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นเมืองหนาว พืชผักเมืองหนาวและเกษตรผสมผสาน จำนวน 9,091 ไร่ ส่งเสริมการปลูกไม้ดอกเมืองหนาว จำนวน 104 ไร่ ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร จำนวน 556 กลุ่ม และส่งเสริมการสร้างเกษตรกรต้นแบบ จำนวน 264 ราย ส่งผลให้เกษตรกรมีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ มีการผลิตพืชที่ถูกต้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่นั้น การนำเอาองค์ความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในพื้นที่เกษตรของตนเอง ทำให้เกษตรกรมีอาหารบริโภคในครัวเรือน และส่วนที่เหลือจากการบริโภคสามารถนำไปจำหน่าย ทำให้สามารถลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้จากการทำการเกษตร มีแปลงไม้ผลไม้ยืนต้น ไม้ดอก พืชผักเมืองหนาว และพืชสมุนไพรในพื้นที่ ซึ่งเป็นแหล่งกระจายพืชพันธุ์ดี มีเกษตรกรต้นแบบในการขยายผลไปสู่ชุมชน อีกทั้งยังเป็นการสร้างทัศนคติที่ดีในการร่วมฟื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรับระบบการทำเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และเพิ่มพื้นที่สีเขียวในการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน โดยมีนายหม่อมคณ กมลลักษณ์พงศ์ เป็นหนึ่งในเกษตรกรต้นแบบเกษตรผสมผสาน ที่ปรับเปลี่ยนจากการทำเกษตรเชิงเดี่ยว มาทำเกษตรผสมผสานเน้นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเริ่มจากการปลูกพืชผัก กล้วย กล้วยเกิดผลลัพท์เป็นอาหารไว้บริโภคในครัวเรือน คือ ข้าวและพืชผักที่ปลูกหมุนเวียนกัน รวมทั้งปลูกหญ้าแฝกเพื่อป้องกันพังทลายของหน้าดินและได้จำหน่ายกล้วยหญ้าแฝกให้กรมพัฒนาที่ดิน รวมรายได้เฉลี่ย 150,000 บาทต่อปี ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมดในภาพรวมเกือบเท่าตัวจากการจำหน่ายข้าว พืชผัก กล้วย ถั่วแดง ถั่วดำ และสุกร

นวัตกรรมและเทคโนโลยี กับการต่อยอดธุรกิจกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร สู่ผู้ประกอบการเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ครัวเรือนเกษตรกรอย่างยั่งยืน

-วิสาหกิจชุมชนวัยหวาน-

คิดสรรผลผลิตเกรดดี
สู่ผลิตภัณฑ์แปรรูปคุณภาพ

วิสาหกิจชุมชนวัยหวาน
แหล่งวัตถุดิบคุณภาพ เทคโนโลยีทันสมัย
ใส่ใจทุกขั้นตอนการผลิต

FACEBOOK PAGE: Bananalindy

กรมส่งเสริมการเกษตร มีนโยบายการส่งเสริมการรวมตัวกันของสตรี
ในภาคเกษตร ในหมู่บ้าน/ตำบลเดียวกันตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป จัดตั้งเป็น
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร มีวัตถุประสงค์เพื่อการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรม
สร้างอาชีพ สร้างรายได้ การพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเกษตรกร
ให้มีความเป็นอยู่ที่ดี สามารถเข้าถึงบริการภาครัฐและเอกชน ร่วมกันแก้ไข
ปัญหาด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมในชุมชน โดยใช้กระบวนการ
และการมีส่วนร่วมของชุมชน มีการบริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการภายใต้
ระเบียบกติกากลุ่ม

แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิต ครัวเรือนเกษตรกร

- 1 ส่งเสริมกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ให้เป็นศูนย์กลางในการให้บริการ
ด้านการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรในชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต
ครัวเรือนเกษตรกรและเศรษฐกิจฐานราก
- 2 พัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร สู่การเป็นผู้ประกอบการ
เกษตร (Agri - entrepreneur) ให้มีอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคง
และมีคุณภาพชีวิตที่ดี เพื่อเพิ่ม GDP ภาคเกษตร
- 3 ส่งเสริมกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยี
มาพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปทางการเกษตร เพื่อเพิ่มมูลค่าให้ตรงกับ
ความต้องการตลาด
- 4 ส่งเสริมบทบาทสตรีในภาคเกษตร ให้เป็นกลไกในการขับเคลื่อน
การพัฒนาภาคเกษตรในพื้นที่
- 5 ส่งเสริมความมั่นคงทางอาหารในครัวเรือนและชุมชน (Food Security)
เพื่อสร้างแหล่งอาหารคุณภาพให้เพียงพอ (Food Availability)
มีการเข้าถึงอาหาร (Food Access) มีการใช้ประโยชน์จากอาหาร
(Food Utility) และมีเสถียรภาพด้านอาหาร (Food Stability)
ตลอดจนขยายผลสู่การสร้างธนาคารอาหารชุมชน (Food Bank)
เพื่อเป็นแหล่งให้บริการเมล็ดพันธุ์พืช/สัตว์ในชุมชน
- 6 เพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรสูงวัย เพื่อรองรับและเตรียม
ความพร้อมในการเข้าสู่สังคมเกษตรสูงวัยให้ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข
มีคุณค่า และสามารถประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ที่มั่นคงนำไปสู่การ
พัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาท้องถิ่น สร้างชุมชนให้เข้มแข็งและสามารถ
พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนต่อไป

นางปนิดา มุลนันต์ (เปิ้ล)
ประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรวัยหวาน จังหวัดเพชรบุรี

นวัตกรรมและเทคโนโลยี กับการต่อยอดธุรกิจกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

นางปนิดา มุลนันต์ (เปิ้ล) ประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรวัยหวาน จังหวัดเพชรบุรี เป็นแกนนำสำคัญในการขับเคลื่อนภาคการเกษตรและการพัฒนาชุมชนแม่บ้านเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี โดยเริ่มจากการรวมกลุ่มของสตรีภาคการเกษตร เพื่อร่วมระดมความคิด แบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การบริหารจัดการกลุ่มร่วมกัน การเชื่อมโยงเครือข่ายกัน และรวบรวมผลผลิต แปรรูปและจัดจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้เสริมสำหรับคนในชุมชนนอกเหนือจากอาชีพเกษตรกรรวม ซึ่งได้ดำเนินการจัดตั้งกลุ่มขึ้นเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2558 มีสมาชิก 84 ราย ดำเนินกิจกรรมด้านการแปรรูปกล้วยหอมทองในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดเพชรบุรี มีคุณลักษณะพิเศษของกล้วยหอมทองพันธุ์แท้ที่มีน้ำหนักมาก รสชาติดี และมีกลิ่นหอมน่ารับประทาน รวมถึงมีจำนวนและปริมาณของกล้วยหอมที่เพียงพอต่อการแปรรูป โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งวัตถุดิบจากภายนอกชุมชน ซึ่งจะส่งผลต่อการผลิตและการจัดจำหน่ายสินค้าในเชิงพาณิชย์ได้ในอนาคต โดยกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรวัยหวาน มีการพัฒนา

และต่อยอดการแปรรูปกล้วยหอมทอง ที่เน้นการแปรรูปแบบ Zero Waste และดำเนินงานตามแนว BCG Model เพื่อการสร้างมูลค่าเพิ่มจากกล้วยหอมทอง ตั้งแต่รากจรดใบ อีกทั้งการนำเทคโนโลยีและงานวิจัยเข้ามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์ดังนี้

- 1. ผล :** แปรรูปเป็นกล้วยหอมทองตากแสงอาทิตย์ วาฟเฟิลกรอบกล้วยหอมทอง แอปเปิ้ลกล้วย บานาน่าเค้กดีไอวอย ไซรัปกล้วย กล้วยอัดเม็ด เยลลี่กล้วย กล้วยผงขงพร้อมดื่ม แยมกล้วยตาก โมเลกุลกล้วยหอมทอง กล้วยกวน 3 รส ฯลฯ ภายใต้แบรนด์ “BananaIndy”
- 2. ปลีกกล้วย :** แปรรูปเป็นสแน็คหัวปลี
- 3. เปลือกและน้ำในต้นกล้วย :** แปรรูปเป็น ครีมอาบน้ำ โฟมล้างหน้า สเปรย์ฉีดหน้า ครีมทาผิว ครีมมาร์คหน้า ครีมบำรุงผิวหน้า ครีมทารอบดวงตา เซรั่มครีมทาเส้นเท้า ภายใต้แบรนด์ “BS Banana Stem”
- 4. ต้นกล้วย :** แปรรูปเป็นผ้าใยกล้วย เสื้อผ้า กระเป๋า หมวก ผ้าคลุมไหล่ ฯลฯ ภายใต้แบรนด์ “BF Banana Fabric”

ปัจจุบัน คุณปนิดาได้พัฒนาขยายผลและต่อยอดกิจกรรมของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรวัยหวาน ไปยังกลุ่มเครือข่ายอื่น ๆ เช่น กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทั้งภายในและภายนอกจังหวัดเพชรบุรี Young Smart Farmer วิสาหกิจชุมชน แปลงใหญ่ และศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นต้น โดยแบ่งการทำงานตามความสามารถของแต่ละกลุ่มเป็นต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อการสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารและการสร้างรายได้เสริมให้กับเกษตรกรทั้งในและนอกพื้นที่ มุ่งเน้นความเข้มแข็งจากภายในสู่ภายนอก และการร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อการเติบโตไปพร้อม ๆ กัน รวมถึงได้ดำเนินการจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนวัยหวาน และจดทะเบียนนิติบุคคลในนามบริษัท ป. เปาเล้ง ไทยอินเตอร์พรีต จำกัด โดยผลการดำเนินกิจกรรมกลุ่มฯ มีรายได้เฉลี่ย 200,000 บาทต่อเดือน (ข้อมูล ณ ปี 2566) และได้รับผลการประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกรอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 82)

การบริหารจัดการเงินทุนของกลุ่มฯ และการจัดสรรผลประโยชน์ของสมาชิก

การบริหารจัดการเงินทุน	จำนวน (บาท)
เงินทุนหมุนเวียน (เงินสด)	12,300
สินค้าคงเหลือ	3,200,000
ทุนเรือนหุ้น	6,000,000
เงินฝากออมทรัพย์	200,000
ทรัพย์สินทั้งหมดมูลค่าหนี้สิน	7,000,000
	5,000,000

การจัดสรรผลประโยชน์ต่อปี	ร้อยละ (%)
เงินทุนหมุนเวียน	65
เงินปันผล	20
เงินสาธารณประโยชน์	5
ค่าตอบแทนคณะกรรมการ	10

สิ่งสำคัญในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรวัยหวาน ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจครัวเรือนและชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน คือ การมีผู้นำที่เข้มแข็ง มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ยอมรับการเปลี่ยนแปลง และสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อพร้อมรับการปรับเปลี่ยนไปในทิศทางต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วตรงตามสถานการณ์ ณ ปัจจุบัน รวมทั้งมีการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม และงานวิจัยต่าง ๆ เข้ามาใช้เพื่อให้ต้นทุนในการผลิตสินค้าลดลง สามารถแข่งขันในเชิงพาณิชย์ได้ และสิ่งสำคัญอีกหนึ่งสิ่งคือ ความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในกลุ่มและเครือข่าย ในการร่วมคิดร่วมทำกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์นั้น ๆ โดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้ง จะทำให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ครอบครัว และชุมชนเกษตร มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้ที่มั่นคง สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน และนำไปสู่การพัฒนาภาคการเกษตรและระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศให้เจริญเติบโตมั่นคงต่อไป ❀

ท่านใดที่สนใจผลิตภัณฑหรือต้องการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรวัยหวาน สามารถติดต่อได้ที่

- 📍 61/2 หมู่ที่ 4 ตำบลไร่ใหม่พัฒนา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
- ☎ 09 5627 5916
- 📘 Facebook Page "BananaIndy"

ทวีศิลป์ ศรีสุรักษ์

สำนักงานเกษตรอำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

เกษตรตำบลต้นแบบ

จากโครงการผลิตสื่อและขยายผลเกษตรตำบลต้นแบบ

ขับเคลื่อนงานเกษตร สร้างระบบเศรษฐกิจในชุมชน

คอลัมน์เกษตรตำบล “คนปลูกคน” ฉบับนี้ จะพาทุกท่านไปทำความรู้จัก 1 ใน 5 เกษตรตำบลต้นแบบ จากโครงการผลิตสื่อและขยายผลเกษตรตำบลต้นแบบ “เกษตรเด่น” ทวีศิลป์ ศรีสุรักษ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเกษตรอำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ อีกหนึ่งตัวอย่างบุคลากรทางการเกษตรที่ขับเคลื่อนงานเกษตรในพื้นที่ จนสำเร็จและได้รับการยอมรับ

ศึกษารับกพื้นที่เพื่อเริ่มต้นการปรับเปลี่ยน

ย้อนกลับไปจุดเริ่มต้น ความตั้งใจในการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรในพื้นที่ให้ดีขึ้น เป็นเป้าหมายสำคัญของตัวเกษตรกรเด่น

“เมื่อ 9 ปีที่แล้ว ผมได้รับคำสั่งให้มาปฏิบัติงานเป็นเกษตรตำบลที่ตำบลหนองคำ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษครับ ตอนนั้นผมเริ่มต้นจากการศึกษารายละเอียดพื้นที่ก่อนเป็นอันดับแรก เพื่อกำหนดแนวทางในการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ หลัก ๆ พบว่าสภาพดินในพื้นที่ขาดธาตุอาหารในการปลูกพืช การทำเกษตรก็เป็นแบบตามแต่จะ เป็นไปขาดความรู้ทางการเกษตรอย่างแท้จริง ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นเรื่อย ๆ เกษตรกร ทำนาแบบอาศัยน้ำฝน ปีไหนเกิดความแห้งแล้งเกษตรกรก็จะเดือดร้อนหนักมาก เนื่องจาก ผลผลิตมีไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดเป็นรายได้ ความคิดในการที่จะปรับเปลี่ยนการทำ การเกษตรให้ดีขึ้นก็เกิดขึ้นตั้งแต่ตอนนั้น”

หลังจากเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในพื้นที่ และตั้งเป้าหมาย ที่จะปรับเปลี่ยนการทำเกษตรให้ดีขึ้นแล้ว เกษตรเด่น จึงเริ่มวางแนวทางการปฏิบัติงาน โดยใช้ระบบส่งเสริม การเกษตรแบบ T&V System : Training and Visit System ที่เน้นการฝึกอบรมและการเยี่ยมเยียนเกษตรกร อย่างต่อเนื่อง เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลและปัญหา กับตัวเกษตรกรโดยตรง เพื่อให้ทราบความต้องการของ เกษตรกรในพื้นที่ ทำให้แก้ไขปัญหาคและดำเนินการต่าง ๆ ได้อย่างตรงจุด

“การเยี่ยมเยียนมีการบันทึกเก็บข้อมูลการเกษตร ในพื้นที่เพิ่มเติม เมื่อมีข้อมูลแล้ว เราก็นำข้อมูลมาจัดเรียง ลำดับความสำคัญและแก้ไขปัญหามาตามลำดับ รวมทั้งอบรม ให้ความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร เพื่อเพิ่ม ทักษะความรู้ ให้เกษตรกรนำความรู้นั้นไปปรับใช้ในแปลงนา หรือพื้นที่ของตนเองได้อย่างเหมาะสมครับ”

กว่าจะเกิดการปรับเปลี่ยน ไม่ใช่เรื่องง่าย

การออกไปส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ไม่ได้เป็นไปอย่างง่ายดาย โดยเฉพาะการปรับเปลี่ยนทัศนคติการทำเกษตรแบบดั้งเดิมที่มีมาอย่างยาวนาน

“ตัวอย่างเมื่อครั้งที่ผมมาทำงานในพื้นที่ใหม่ ๆ จากการเก็บข้อมูลพบว่าการทำนาของที่นี่มีต้นทุนการผลิตที่สูงมาก จึงหาวิธีการแก้ไขปัญหาก็เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ก็เลยแนะนำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตข้าวโดยการทำนาหยอดข้าวแห้ง แต่ก็ได้รับการตอบปฏิเสธในทันทีเนื่องจากถูกมองว่าเป็นวิธีการที่จะทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ทั้งจากค่าไถแปลงและค่าหยอดเมล็ดพันธุ์”

หลังจากถูกปฏิเสธ จึงต้องหาวิธีที่จะทำให้เกิดการยอมรับในแนวคิดและนำชุมชนไปสู่การทำเกษตรอย่างรู้เท่าทัน เกิดเป็นรายได้ที่เพิ่มขึ้นในชุมชนให้ได้รับการอธิบายให้เห็นความแตกต่าง ระหว่างการทำเกษตรแบบเดิมและตามแนวคิดที่นำเสนอให้กับชุมชน จึงเป็นวิธีการที่เกษตรกรเดินใช้

“การอธิบายให้เห็นถึงความแตกต่าง ระหว่างการทำนาหว่านและการทำนาหยอด จึงเป็นวิธีการที่จะทำให้เกษตรกรได้เห็นภาพต้นทุนที่สูญเสียไปได้อย่างชัดเจนที่สุดครับ เช่น การทำนาหว่านใช้เมล็ดพันธุ์ประมาณ 20 – 25 กิโลกรัมต่อไร่ ขณะที่นาหยอดใช้เมล็ดพันธุ์เพียงแค่ 8 – 12 กิโลกรัมต่อไร่ มีส่วนต่างถึง 8 – 13 กิโลกรัมต่อไร่ เป็นต้น เมื่อเกษตรกรเข้าใจและมองเห็นภาพความแตกต่างแล้ว จึงลองปรับเปลี่ยนตามคำแนะนำ ส่วนนี้อาจต้องใช้เวลา แต่เมื่อมีผลลัพธ์ออกมาให้เห็น ไม่ว่าจะเป็นการใช้ปุ๋ยลดลง ดูแลรักษาง่ายขึ้น เกิดโรคแมลงศัตรูพืชน้อยลง ได้ผลผลิตตามต้องการ และลดต้นทุนการผลิตได้อย่างชัดเจน การปรับเปลี่ยนจึงค่อย ๆ เกิดขึ้น ทำให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นครับ”

สร้างความเข้มแข็งในชุมชนด้วยการรวมกลุ่ม และจัดการพื้นที่

การส่งเสริมให้เกษตรกรเกิดการรวมกลุ่มและมีการจัดการพื้นที่ เพื่อสร้างความเข้มแข็งในอาชีพและชุมชนของตนเอง เป็นอีกหนึ่งเป้าหมายสำคัญของเกษตรกรเดินในการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ เช่นที่นี้ ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลหนองคำ

“ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลหนองคำ จังหวัดศรีสะเกษ พัฒนามาจากวิสาหกิจชุมชนผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงบ้านบอกรับ ซึ่งเกษตรกรรวมตัวกันเพื่อแก้ปัญหาการขาดทุนจากการปลูกพืช เนื่องจากดินปลูกเสื่อมโทรมและราคาปุ๋ยสูงขึ้นทุกปี ในอดีตทางกลุ่มประสบปัญหาเงินทุนไม่เพียงพอต่อการผลิต และเกษตรกรในพื้นที่ขาดความเข้าใจในการดำเนินการแบบกลุ่มครับ ทางเราจึงได้มีการเขียนแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อของบตามนโยบายรัฐบาล จนสามารถต่อเติมโรงเรือนเก็บปุ๋ยและซื้อวัตถุดิบในการผลิตปุ๋ยได้ ขณะเดียวกันมีการเข้าไปให้ความรู้สร้างความเข้าใจกับหน่วยงาน ผู้นำชุมชน และเกษตรกรในพื้นที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่ม เพื่อให้เกิดการร่วมกันบริหารจัดการ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมแก้ปัญหา และร่วมรับผลประโยชน์ ส่งผลให้กลุ่มมีสมาชิกเพิ่มขึ้น โดยปัจจุบันมีสมาชิก 201 ราย สามารถจำหน่ายปุ๋ยในปี 2565 ได้ถึง 4,569,498.86 บาท สามารถนำกำไรมาปันผลและจัดสวัสดิการให้สมาชิก ส่งผลให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกันได้ครับ”

นอกจากนี้ ยังได้ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการพื้นที่ให้เหมาะสม โดยเฉพาะกับกลุ่มนาแปลงใหญ่ข้าวบ้านอะกลาง ตำบลตาแย ที่มีกิจกรรมหลักคือการรวบรวมและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีและเมล็ดพันธุ์ปุ๋ยสด (ถั่วพรี และปอเทือง) สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ของที่นี่เป็นที่ราบลุ่ม อยู่นอกเขตระบบชลประทาน เกษตรกรเพาะปลูกข้าวเพียงปีละครั้ง เมื่อหมดฤดูทำนาจึงมีที่นาถูกทิ้งว่างเปล่า โดยปราศจากการใช้ประโยชน์หลังเก็บเกี่ยว จึงมีการส่งเสริมการใช้พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการผลิตข้าวคุณภาพดี ส่งเสริมให้ปลูกพืชตระกูลถั่ว และปลูกพืชปุ๋ยสด สลับกับการทำนา เช่น ถั่วเขียว ปอเทือง ถั่วพรี ถั่วลิสง ถั่วพุ่ม เป็นต้น เพื่อให้เกิดรายได้และช่วยบำรุงดินหลังการเก็บเกี่ยว ผลจากการส่งเสริมการรวมกลุ่มและบริหารจัดการพื้นที่ดังกล่าว ส่งผลให้กลุ่มนาแปลงใหญ่ข้าวบ้านอะกลาง มีเงินทุนหมุนเวียนไม่น้อยกว่า 300,000 บาท สมาชิกผ่านการรับรองมาตรฐานการผลิตข้าว ทั้งมาตรฐานอินทรีย์ Organic Thailand มาตรฐานอินทรีย์ PGS และมาตรฐาน GAP รวมทั้งสามารถผลิตและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าว ที่ผ่านการตรวจมาตรฐานศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวศรีสะเกษได้อีกด้วย

กวีศิลป์ ศรีสุรักษ์
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
สำนักงานเกษตรอำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

สู่การเชื่อมโยงเศรษฐกิจในชุมชน

ปัจจุบัน การขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร ไม่ได้หยุดอยู่เพียงเท่านั้น เมื่อการรวมตัวของเกษตรกรในชุมชนเกิดความเข้มแข็ง เขาจึงมองหาวิธีการขยายผลออกไปอีก

“ผมมีแนวคิดที่จะเชื่อมโยงเศรษฐกิจในชุมชนครับ เพื่อพัฒนาศักยภาพตั้งแต่ระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน โดยใช้กิจกรรมเศรษฐกิจสร้าง “กระบวนการเรียนรู้” ซึ่งจะทำให้ชุมชนพึ่งตนเองและพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอย่างบูรณาการได้ เช่น อำเภอพยุห์ มีกลุ่มผลิตปุ๋ยที่มีคุณภาพราคาถูก ขณะเดียวกันก็มีกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดีผ่านการรับรองมาตรฐาน เมื่อ 2 กลุ่มมีการแลกเปลี่ยนซื้อขายสินค้าของแต่ละกลุ่ม ก็จะเกิดวงจรธุรกิจชุมชน ทั้ง 2 กลุ่มได้รับสินค้าที่มีมาตรฐาน ลดค่าใช้จ่ายในการขนส่ง ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตต่ำ จำหน่ายได้ราคาดี มีรายได้สูงขึ้น เกิดคุณภาพชีวิตที่ดี โดยปีที่ผ่านมาสามารถสร้างเงินทุนเวียนในชุมชน ไม่ต่ำกว่า 5 ล้านบาทครับ”

การเข้าใจในบริบทพื้นที่ที่รับผิดชอบ และเลือกวิธีการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสม โดยมองเห็นโอกาส ในการพัฒนาการเกษตรให้ดีขึ้น รวมทั้งความไม่ย่อท้อต่อข้อจำกัดต่าง ๆ ที่มี ทำให้การส่งเสริมการเกษตรของ “เกษตรกรเด่น” บรรลุเป้าหมายได้ตามต้องการ โดยเฉพาะการเชื่อมโยงเศรษฐกิจในชุมชน ซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติ จนส่งผลให้เกษตรกรในพื้นที่สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

เกษตรกรตำบล “คนปลูกคน” ฉบับต่อไป จะนำเสนอเกษตรกรตำบลต้นแบบ โครงการผลิตสื่อและขยายผลเกษตรกรตำบลต้นแบบ จากจังหวัดสระบุรี กับแนวคิดการส่งเสริมการเกษตรเพื่อให้ผลผลิตในท้องถิ่นเป็นที่รู้จัก และยอมรับในวงกว้างจนเกษตรกรสามารถมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น เรื่องราวเป็นอย่างไร ติดตามได้ในฉบับหน้า ❖

เกษตรกรตำบลต้นแบบ
กวีศิลป์ ศรีสุรักษ์ (เด่น)

สำนักงานเกษตรอำเภอพยุห์
จังหวัดศรีสะเกษ

เรียบเรียง-ภาพ : วสันต์ หนูหนัง สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองพังงา และพรเพ็ญ จักรพงษ์ สำนักงานเกษตรจังหวัดพังงา

“ข้าวไร่ดอกข่าพังงา” ข้าวไร่พันธุ์พื้นเมืองจังหวัดพังงา สู่วัตถุดิบสำคัญในเมนูอาหารภัตตาคาร

ที่มา : วารสารวิชาการข้าว ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2561

ข้าว เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของคนไทย มาช้านาน การปลูกข้าวเป็นภูมิปัญญาที่สั่งสมมา ตั้งแต่บรรพบุรุษ ซึ่งต่อมาได้ถ่ายทอดมรดกทาง ภูมิปัญญานี้มาสู่ลูกหลาน เช่นเดียวกับในพื้นที่ อำเภอเมืองพังงา จังหวัดพังงา ได้มีการสืบทอด ภูมิปัญญาในการปลูกข้าวในพื้นที่ตำบลตากแดด และตำบลปากอ อำเภอเมืองพังงา ซึ่งพันธุ์ข้าว ที่ยังคงสืบทอดกันมานาน นับร้อยปีมีชื่อว่า **“ข้าวดอกข่า”**

ข้าวดอกข่าหรือข้าวไร่ดอกข่าพังงา เป็นข้าว พันธุ์พื้นเมืองคุณภาพดีที่มีชื่อเสียงของจังหวัด พังงา มีเอกลักษณ์ ที่โดดเด่น คือ มีเมล็ดสีน้ำตาล แดงอมม่วง สีแดง หรือสีแดงแกมขาว เป็นข้าว ไร่ต่อช่วงแสง เมล็ดมีลักษณะยาวเรียวยาว เมื่อ हुงสุกจะมีกลิ่นหอมคล้ายใบเตย หุงขึ้นหม้อ ไม่แข็ง รสชาติอร่อย ปลูกในเขตพื้นที่อำเภอ เมืองพังงา อำเภอกำแพงเมือง และอำเภอตะกั่วทุ่ง

การรับรองพันธุ์ข้าวดอกข่าและการขึ้นทะเบียน สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ข้าวไร่ดอกข่าพังงา

กรมการข้าว ได้มีมติรับรองพันธุ์ เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2560 ให้ชื่อพันธุ์ว่า **“ดอกข่า 50”** เป็นข้าวเจ้าพันธุ์พื้นเมือง ปลูกในรูปแบบข้าวไร่ ซึ่งสอดคล้องกับ สภาพภูมิประเทศของอำเภอเมืองพังงา ที่มีสภาพเป็นพื้นที่ราบลอนตื้น ที่ดอน และ เนินภูเขาเตี้ย โดยปลูกแซมในระหว่างแถวข่าพาราและปาล์มน้ำมันที่ปลูกใหม่จนถึง อายุ 3 ปี ในแต่ละปีเกษตรกรผู้ปลูกข้าวดอกข่าจะเริ่มฤดูกาลปลูกตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ถึงเดือนสิงหาคม โดยวิธีการปลูกข้าวไร่ตามแบบโบราณเรียกว่า **“หน้าข้าว”** วิธีการ เริ่มจากใช้ไม้แหลมกระทุ้งดินให้เป็นหลุม แต่ละหลุมห่างกันประมาณ 20 เซนติเมตร เรียกว่า **“แทงสัก”** จากนั้นใช้ **“กระบอกลหน้าข้าว”** ซึ่งเป็นกระบอกลไม้ไผ่ สำหรับใส่เมล็ดพันธุ์ข้าว และหยอดเมล็ดพันธุ์ลงในหลุมที่แทงสักไว้แล้ว จากนั้นก็อาศัยน้ำฝนตามฤดูกาลในการ ให้น้ำให้ต้นข้าวเจริญเติบโต ในปัจจุบันยังมีการใช้วิธีการหน้าข้าวอยู่บ้างเพื่อเป็นการ อนุรักษ์ภูมิปัญญาการปลูกข้าวที่มีมาตั้งแต่สมัยอดีต

จังหวัดพังงามีพื้นที่ปลูกข้าวไร่ดอกข่าพังงา รวมทั้งสิ้น 1,223 ไร่ แบ่งเป็นอำเภอ เมืองพังงา 600 ไร่ (ข้อมูล ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2566 ที่มา : การสำรวจผู้ปลูกข้าวไร่ดอกข่า สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองพังงา) อำเภอท้ายเหมือง 520 ไร่ และอำเภอตะกั่วทุ่ง 103 ไร่ (ข้อมูล ณ เดือนตุลาคม 2566 ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอท้ายเหมืองและอำเภอ ตะกั่วทุ่ง) โดยในอำเภอเมืองพังงาจะปลูกมากในพื้นที่ตำบลตากแดดและปลูกประปราย ในตำบลปากอ เมื่อนับจากวันปลูกจนถึงพร้อมเก็บเกี่ยวใช้เวลาประมาณ 120 วัน เกษตรกร จะเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม

การปลูกข้าวไร่แบบโบราณ

ที่มา : วารสารวิชาการข้าว ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2561

ข้าวไร้ดอกทานตะวัน มีคุณค่าทางโภชนาการ โดยมีปริมาณสารอาหารที่เป็นประโยชน์ ต่อร่างกาย ได้แก่ กรดไขมันชนิดโอเมก้า 9 วิตามินอีชนิดอัลฟาโทโคฟีรอลและแกมมาโทโคฟีรอลในข้าวกล้องค่อนข้างสูง ซึ่งคุณสมบัติเป็นสารต้านอนุมูลอิสระ เสริมสร้างระบบภูมิคุ้มกัน ชะลอการเสื่อมสภาพของเซลล์ นอกจากนี้ มีปริมาณไฟโตเตต้า ซึ่งส่งผลดีต่อร่างกายในการดูดซึมแร่ธาตุ

เหล็ก สังกะสี และแคลเซียม (ที่มา : วารสารวิชาการข้าว ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2561) ด้วยความพิเศษของข้าวไร้ดอกทานตะวัน จึงทำให้ได้รับการขึ้นทะเบียน รับรองสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) จากกรมทรัพย์สินทางปัญญา ประกาศเมื่อวันที่ 8 มกราคม 2563 บ่งบอกถึงคุณภาพและแหล่งที่มาของสินค้า รวมทั้งยังเป็นการสร้างมูลค่าทางธุรกิจและเศรษฐกิจชุมชนได้อีกทางหนึ่งด้วย

การดำเนินการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกข้าวไร้ดอกทานตะวัน บ้านตากแดด อำเภอเมืองพังงา

เกษตรกรในพื้นที่อำเภอเมืองพังงา ตำบลตากแดด มีการปลูกข้าวไร้ดอกทานตะวันเป็นจำนวนมาก เดิมเป็นการปลูกเพื่อบริโภคภายในครัวเรือน สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองพังงาจึงได้เข้ามาส่งเสริมด้านการตลาด โดยสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มของเกษตรกร เริ่มจากการรวมตัวของเกษตรกร 8 ราย โดยมีนางสาววิมลมาศ จิตการ เป็นประธานกลุ่ม ในตอนแรกเริ่มจัดตั้งเป็นกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ต่อมาสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองพังงาได้เข้าไปสนับสนุนด้านการผลิต โดยให้ความรู้ในการจัดการดินปุ๋ยเพื่อเพิ่มผลผลิต การจัดการโรคและแมลง และการคัดเลือกพันธุ์เพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้ในปีต่อ ๆ ไป นอกจากนี้ สำนักงานเกษตรจังหวัดพังงายังได้สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี และในด้านการตลาดสนับสนุนบรรจุภัณฑ์ และสลากสินค้า รวมทั้งการประสานงานกับผู้รับซื้อ จนกระทั่งต่อมาได้จดทะเบียนเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกข้าวไร้ดอกทานตะวันบ้านตากแดด อำเภอเมืองพังงา มีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 22 ราย ในปี 2565 มีสมาชิกผ่านการประเมินและรับรองผลการตรวจประเมินการขออนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ข้าวไร้ดอกทานตะวัน จำนวน 15 ราย กิจกรรมของกลุ่มเป็นการปลูกข้าวเพื่อบริโภคภายในครัวเรือน ส่วนหนึ่งจำหน่ายเป็นข้าวสาร และเพิ่มมูลค่าด้วยการแปรรูป เช่น ทำคุกกี้ ทำขนมขี้มอด ข้าวเกรียบ เป็นต้น

ที่มา : Facebook ร้าน Spaghetti Factory

ต่อยอดการจำหน่ายข้าวไร้ดอกทานตะวัน วัตถุดิบสำคัญในเมนูอาหารภัตตาคาร

ในปี พ.ศ. 2565 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกข้าวไร้ดอกทานตะวันบ้านตากแดด อำเภอเมืองพังงา ได้มีโอกาสส่งออกข้าวไร้ดอกทานตะวันเพื่อเป็นวัตถุดิบในเมนูอาหารของร้าน “Spaghetti Factory” ซึ่งมีที่มาจากกลุ่มเซ็นทรัล ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดูแลสังคมผ่านโครงการ “เซ็นทรัล ทำ” ซึ่งเป็นโครงการมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ลดความเหลื่อมล้ำ ให้โอกาสทุกคนในสังคม พัฒนาด้านการศึกษา สร้างรายได้ให้มั่นคง สนับสนุนช่องทางการขายและสื่อสารทางการตลาด พร้อมรักษาและดูแลสิ่งแวดล้อม ซึ่งหนึ่งในกิจกรรมภายใต้โครงการดังกล่าวได้ให้ความสำคัญและสนับสนุนการพัฒนาคนผ่านโรงเรียนประชารัฐ ซึ่งโรงเรียนบ้านตากแดด อำเภอเมืองพังงา ได้เข้าร่วมโครงการโรงเรียนประชารัฐ ในขณะเดียวกันโรงเรียนบ้านตากแดด ได้มีกลุ่มยุวเกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนโดยสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองพังงา มีกิจกรรมที่สำคัญ คือ การปลูกข้าวไร้ดอกทานตะวันในพื้นที่ของโรงเรียน ซึ่งทางกลุ่มเซ็นทรัลมีความสนใจรับซื้อผลผลิตของกลุ่มยุวเกษตรกร ประกอบกับเมื่อมีความต้องการสินค้ามากขึ้น จึงได้รับซื้อผลผลิตเพิ่มจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกข้าวไร้ดอกทานตะวันบ้านตากแดด อำเภอเมืองพังงา ตัวอย่างเมนูอาหารที่รังสรรค์จากข้าวไร้ดอกทานตะวันของร้าน “Spaghetti Factory” เช่น เมนูข้าวดอกทานตะวันสตีลล์อิตาเลียนไส้ไก่กะเพรา และข้าวดอกทานตะวันทอดหั่นกรอบ ซึ่งเป็นร้านอาหารชื่อดังจากทางกลุ่มเซ็นทรัล มีจำหน่ายในหลายสาขา เช่น Central Rama 3, Central Westgate, CentralWorld, Central Rama 9 เป็นต้น ซึ่งเป็นการเพิ่มมูลค่าและเพิ่มโอกาสในการจำหน่ายข้าวไร้ดอกทานตะวันได้ในราคาสูงขึ้นและทำให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้นอีกด้วย ❀

สามารถสั่งซื้อผลผลิตจาก
กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกข้าวไร้ดอกทานตะวัน
บ้านตากแดด ติดต่อได้ที่
📍 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกข้าวไร้ดอกทานตะวัน
ตำบลตากแดด อำเภอเมืองพังงา
☎ 08 7295 8280

เรียบเรียง : กองขยายพันธุ์พืชและกลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี
ข้อมูล-ภาพ : ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา

มะขามเปรี้ยวฝักใหญ่

พืชเศรษฐกิจสร้างรายได้ โตไว กนแล้ง

มะขามเปรี้ยวฝักใหญ่ จากไม้ยืนต้นโครงการต้นกล้าสานฝันปันรัก...สู่ลูกหลาน กลายเป็นพืชเศรษฐกิจสร้างรายได้ให้เกษตรกร

ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 - 2566 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตร จัดทำโครงการต้นกล้าสานฝันปันรัก...สู่ลูกหลาน ซึ่งเป็นโครงการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรเกิดการปรับเปลี่ยนแนวคิดและวิธีการทำการเกษตร หันมาปลูกไม้มีค่า ไม้ผล ไม้ยืนต้นเศรษฐกิจ และพืชผักพืชอาหาร ตามศักยภาพของที่ดินกรรมสิทธิ์ของตนเอง ทั้งเพื่อการออม และเป็นการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ ตลอดจนเพิ่มพื้นที่ป่าของประเทศไทย อันจะเป็นประโยชน์ต่อความสมดุลของระบบนิเวศ และเป็นการใช้ประโยชน์จากการปลูกป่าตามหลักการปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง คือ ปลูกไม้ใช้สอย ไม้กินได้ และไม้เศรษฐกิจ ได้ประโยชน์เพื่อ พอกิน พอใช้ พอออม และยังจะสามารถช่วยอนุรักษ์ดินและน้ำได้อีกทาง ซึ่งมะขามเปรี้ยวฝักใหญ่ ได้ถูกเลือกให้เป็น 1 ในพืชที่ผลิตเพื่อสนับสนุนในโครงการเนื่องจากเป็นไม้ยืนต้นที่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างหลากหลาย สามารถเป็นพืชเสริมรายได้ให้เกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตรได้สนับสนุนต้นพันธุ์มะขามเปรี้ยวฝักใหญ่

มะขามเปรี้ยวฝักใหญ่ นับว่าเป็นพืชเศรษฐกิจทางเลือกอีกชนิดหนึ่งที่น่าสนใจ ความต้องการของตลาดมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี ทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศ สามารถปลูกไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือนและจำหน่ายผลหรือแปรรูปเพื่อสร้างรายได้แก่เกษตรกร เนื่องจากฝักจะมีขนาดใหญ่ น้ำหนักเยอะ เป็นพืชที่ปลูกง่ายสามารถเจริญเติบโตได้ดีในดินทุกชนิด โดยดินร่วนปนทรายจะเหมาะสมที่สุด ใช้ระยะเวลาปลูกเพียง 3 - 5 ปี ก็สามารถเก็บผลผลิตได้

แบบเสียบยอดจากโครงการดังกล่าวแก่เกษตรกรไปแล้วจำนวน 31,845 ต้น โดยเฉพาะศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นศูนย์ที่ดำเนินการผลิตต้นพันธุ์มะขามเปรี้ยวฝักใหญ่ ได้สนับสนุนต้นพันธุ์มะขามเปรี้ยวฝักใหญ่โดยวิธีการเสียบยอด ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่รับผิดชอบไปแล้วกว่า 3,500 ต้น ซึ่งผลตอบรับของเกษตรกร จากการลงพื้นที่ติดตามผลการดำเนินงาน พบว่าเกษตรกรที่รับการสนับสนุนต้นพันธุ์มะขามเปรี้ยวฝักใหญ่เมื่อนำไปปลูกแล้วต้นมะขามเปรี้ยวฝักใหญ่มีแนวโน้มเจริญเติบโตได้ดีในทุกพื้นที่ ซึ่งพื้นที่ปลูก 1 ไร่ จะได้ผลผลิตมะขามเฉลี่ย 3,000 - 5,000 กิโลกรัม ราคา กิโลกรัม ละ 20 บาท คิดเป็นรายได้ ไร่ละ 60,000 - 100,000 บาท และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา ได้ดำเนินการผลิตต้นพันธุ์มะขามเปรี้ยวฝักใหญ่โดยการเสียบยอดเพิ่มเติมอีกจำนวน 1,000 ต้น เพื่อสนับสนุนให้แก่เกษตรกรผ่านโครงการต่าง ๆ ของกรมส่งเสริมการเกษตร

การขยายพันธุ์ การปลูก และการดูแลมะขามเปรี้ยวฝักใหญ่ให้ได้ผลผลิตที่ดี

การขยายพันธุ์

นิยมใช้วิธีทาบกิ่งหรือเสียบยอดเพื่อให้ได้ต้นพันธุ์ที่มีลักษณะพันธุ์ตรงตามที่ต้องการ ไม่กลายพันธุ์ มีคุณสมบัติเหมือนต้นแม่ทุกประการ

การเตรียมหลุมปลูก

ใช้ระยะปลูก 10 x 10 เมตร เตรียมหลุมปลูกสำหรับดินที่มีความหนาแน่นหรือแห้งแข็งในช่วงแรกให้ขุดหน้าดินให้กว้าง 50 เซนติเมตร ลึก 50 เซนติเมตร หาเศษหญ้า ปุ๋ยคอก (มูลวัว) มารองก้นหลุม ถ้าดินในที่นั้นแห้งแล้งน้ำน้อย ให้ใส่กาบมะพร้าวชิ้นใหญ่ ๆ ลงไปที่ก้นหลุมด้วยพื้นที่ 1 ไร่ ปลูกได้ 16 ต้น มะขามเปรี้ยวฝักใหญ่ชอบที่กลางแจ้ง แดดมาก ถ้าปลูกชิดกันมากจะมีผลต่อทรงพุ่มและผลผลิต ถ้าปลูกในที่ร่มจะไม่โตและไม่ติดฝัก

การปลูก

กลบดินตามเดิมแล้วขุดดินขึ้นมาแค่ 1 หน้าจอบแล้วนำต้นพันธุ์มะขามเปรี้ยวฝักใหญ่ลงปลูกให้ระดับดินอยู่ใต้รอยทาบกิ่งหรือรอยเสียบยอด 1 สัปดาห์ หลังจากลงปลูกจึงกรีดผ้าเทปที่พันไว้ออก และต้องใช้ไม้ช่วยค้ำต้นกันลมด้วย จากนั้นจึงรดน้ำ

การใส่ปุ๋ย

ช่วงแรกหลังจากปลูกให้ใส่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยเคมี สูตร 15 - 15 - 15 อัตรา 100 - 200 กรัม ต่อ 1 ต้น ในปีแรกใส่ปุ๋ยปีละ 2 ครั้ง (6 เดือนต่อครั้ง) สำหรับปีต่อ ๆ ไป ให้เพิ่มปุ๋ยมากขึ้นตามทรงพุ่ม ในการดูแลนั้นเหมือนไม้ผลทั่ว ๆ ไป เมื่อเข้าสู่ปีที่ 3 ถ้าจะให้มะขามติดฝักต้องหยุดการให้น้ำและปุ๋ยจะทำให้ต้นทิ้งใบในช่วงหน้าร้อน พอเข้าสู่ต้นช่วงฝน ต้นมะขามจะแตกใบอ่อนพร้อมกับการออกดอกและติดฝัก หลังจากออกดอกติดฝักจึงบำรุงต้นโดยการรดน้ำ ใส่ปุ๋ยและเด็ดฝักอ่อนทิ้งบ้าง หากช่วงปีแรกเก็บฝักไว้นานเกินไปจะทำให้ต้นโทรมได้ เพราะเมื่อมะขามติดฝักแล้วต้นจะเริ่มโตช้าลง เพราะจะนำอาหารไปเลี้ยงฝัก

เมื่อมะขามให้ฝักสามารถใส่ปุ๋ยเคมี สูตร 15 - 15 - 15 โดยแบ่งใส่ 3 ครั้ง พร้อมกับมูลวัวจะช่วยให้ฝักมีขนาดใหญ่ และน้ำหนักมากยิ่งขึ้น มะขามจะเริ่มออกดอกราว ๆ เดือนพฤษภาคม - มิถุนายน และออกฝักราว ๆ เดือนกันยายน - ตุลาคม ซึ่งฝักจะแก่ได้ที่ตั้งแต่เดือนธันวาคม- มีนาคม ของปีถัดไป

มะขามเปรี้ยวฝักใหญ่ทุกส่วนของต้นสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ ไม่ว่าจะเป็นใบ ยอด ฝักดิบ ฝักสุก นำมาบริโภค ส่วนลำต้นหรือเนื้อไม้ นำมาทำเชียง ครก สาก เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ปัจจุบันนิยมนำผลสดแปรรูป เป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายเพื่อเพิ่มมูลค่า เช่น มะขามแช่อิ่ม มะขามแก้ว มะขามกวน น้ำพริกมะขาม ผลสุกนำมาทำเป็นมะขามเปียกสำหรับปรุงอาหารคาวหวานได้หลายชนิด อีกทั้งมีการนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ เช่น สบู่มะขาม เป็นต้น ❀

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

- 📍 จุดบริการพืชพันธุ์ DOAE ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา เลขที่ 85 ถนนเกษตร ตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา 30160
- ☎ 0 4437 9617

"พืชพันธุ์ดีที่ต้องที่ศูนย์ขยายพันธุ์พืช กรมส่งเสริมการเกษตร"

รับมือภัยแล้งอย่างมั่นใจ

กับชุดสื่อ “การปลูกพืชตามสถานการณ์ในช่วงฤดูแล้ง”

จะแล้งนี้หรือแล้งไหนก็หมดกังวล รับมือภัยแล้งอย่างมั่นใจ
กับชุดสื่อ “การปลูกพืชตามสถานการณ์ในช่วงฤดูแล้ง”

กลับมาพบกันอีกครั้ง วารสารฉบับนี้ “สัมพันธ์” แพ็กชุดเอกสารคำแนะนำ “การปลูกพืชตามสถานการณ์ในช่วงฤดูแล้ง” มาฝากทุกคนแบบจัดหนักจัดเต็ม ไม่ว่าจะเป็นพืชผัก พืชไร่ ไม้ดอกไม้ประดับ ไปจนถึงการให้น้ำแก่พืชอย่างรู้คุณค่าและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เจ้าหน้าที่และเกษตรกรวางแผนการปลูกพืชได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับปริมาณน้ำในพื้นที่ และความเหมาะสมของพืชในพื้นที่ปลูก เลือกชนิดพืชที่ปลูก สนับสนุนและส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชให้เหมาะสมกับสถานการณ์ รวมถึงการเตรียมการสำรองน้ำหรือกักเก็บน้ำไว้ใช้ตลอดฤดูกาลสำหรับการปลูกพืช และการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าและมีประสิทธิภาพ เพื่อไม่ให้กระทบต่อความเป็นอยู่ และสร้างรายได้ให้เกษตรกรในช่วงมีภัยแล้ง

การปลูกพืชตามสถานการณ์ ในช่วงฤดูแล้ง : พืชผัก

มะระจีน, แดงควา, ถั่วฝักยาว,
กวางตุ้ง, คะน้า, พริก,
แตงไทย, เห็ดฟางกองเตี้ย,
มันเทศ/มันญี่ปุ่น, แตงโม, พักทอง

เรียบเรียง : ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านพืช ระดับส่วนกลาง

การปลูกพืชตามสถานการณ์ ในช่วงฤดูแล้ง : พืชไร่

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังนา,
ข้าวโพดหวาน, ถั่วเขียวผิวมัน,
ถั่วเหลือง

เรียบเรียง : ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านพืช ระดับส่วนกลาง

การปลูกพืชตามสถานการณ์ ในช่วงฤดูแล้ง : ไม้ดอกไม้ประดับ

ดาวเรือง, ไม้ชำถุง

เรียบเรียง : ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านพืช ระดับส่วนกลาง

การปลูกพืชตามสถานการณ์ ในช่วงฤดูแล้ง : การให้น้ำแก่พืช อย่างรู้คุณค่าและ มีประสิทธิภาพ

เรียบเรียง : ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านพืช ระดับส่วนกลาง

“Easy to Search, Ready to Use.”
ติดตามและดาวน์โหลด
สื่อส่งเสริมการเกษตร
<https://www.doe.go.th/คลังความรู้>

สำหรับเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร
นำสื่อเข้าระบบ Mediatank
ได้ที่ <http://mediatank.doe.go.th>
ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในคลังความรู้
กรมส่งเสริมการเกษตร

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม :

กลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมส่งเสริมการเกษตร โทรศัพท 0 2579 9546 ✨

ตระหนักถึงปัญหา รับมืออย่างเหมาะสม ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวังภัยเชิงรุก

ข้อมูลข่าวสารการเตือนภัย

กรมอุตุนิยมวิทยา :

พยากรณ์อากาศ เส้นทางพายุ ปริมาณน้ำฝน บทวิเคราะห์ด้านสภาพอากาศ

www.tmd.go.th

กรมทรัพยากรน้ำ :

ระบบเตือนภัยสถานการณ์น้ำ และข้อมูลน้ำในแต่ละพื้นที่ลุ่มน้ำ

www.dwr.go.th

กรมทรัพยากรธรณี :

การเฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยงดินถล่ม

www.dmr.go.th

กรมชลประทาน :

ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำ ลำน้ำ การปล่อยน้ำ

www.rid.go.th

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย :

ข้อมูลภัยพิบัติ การประกาศพื้นที่ภัยพิบัติ การบริหารจัดการ
ประสานความช่วยเหลือผู้ประสบภัย

www.disaster.go.th

ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ :

สภาพข้อมูลภัยพิบัติ การแจ้งเตือนพื้นที่ภัยพิบัติ

www.ndwc.disaster.go.th

Application “เช็คแล้ง”

การติดตามสถานการณ์น้ำของประเทศไทย สามารถเข้าดูได้ผ่านเว็บไซต์ ดังนี้

- ▶ ศูนย์ข้อมูลน้ำระดับจังหวัด คลังข้อมูลน้ำแห่งชาติ (<https://pwrcthaiwater.net>)
- ▶ สถานการณ์น้ำประเทศไทย สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (<https://nationalthaiwater.onwr.go.th>)
- ▶ ศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ: กรมชลประทาน (<https://wmisc.rid.go.th>)

กรมส่งเสริมการเกษตร

2143/1 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว
เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
www.doae.go.th

